

Odůvodnění

k Vyhlášce o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry

I. Obecná část

Úvod

Návrh vyhlášky je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a je slučitelný s právem Evropských společenství, zejména se

- směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu (přepřacované znění) a
- směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/49/ES ze dne 14. června 2006 o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí (přepřacované znění směrnice).

Mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána, se na oblast navrhované právní úpravy nevztahují.

Návrh vyhlášky navazuje na návrh „Zákona o změně některých zákonů v souvislosti se stanovením kapitálových požadavků na banky, spořitelní a úvěrní družstva obchodníky s cennými papíry a na instituce elektronických peněz“ (dále jen „zákon Basel II“) a promítá ustanovení výše uvedených směrnic ES, které obsahují nový kapitálový koncept označovaný jako Basel II. Členské státy jsou povinny provést transpozici těchto směrnic do 31. prosince 2006 tak, aby příslušné právní předpisy mohly být účinné od 1. ledna 2007. Transpozice směrnic ES je provedena zároveň pro banky, spořitelní a úvěrní družstva (dále jen „družstevní záložny“) a obchodníky s cennými papíry.

Vedle povinnosti provést transpozici směrnic ES, ke které je Česká republika vázána, je návrh vyhlášky věcně výsledkem promítnutí některých pravidel a standardů, které obsahují ověřené postupy pro danou oblast. V zásadě jednotlivá pravidla obezřetného podnikání v návrhu vyhlášky vycházejí kromě směrnic ES také

- v obecné rovině z dokumentu vydaného Basilejským výborem pro bankovní dohled, z tzv. Core Principles for Effective Banking Supervision. Naplnění základních principů uvedených v tomto dokumentu by mělo být hlavním cílem pro zajištění integrity bankovních sektorů v mezinárodním měřítku;
- z konkrétních doporučení Basilejského výboru pro bankovní dohled (dále jen „BCBS“);
- z doporučení Evropského výboru bankovních regulátorů (dále jen „CEBS“) k jednotlivým obecným ustanovením směrnic ES, neboť Česká národní banka se k jejich respektování přihlásila;
- v případě národní (regulatorní) diskrece z tuzemských reálií, ze zkušeností České národní banky při výkonu dohledu a také z diskuse s regulovanými osobami.

Návrh vyhlášky provádí ustanovení

- § 8b odst. 5, § 11a odst. 9, § 12a odst. 8, § 12b odst. 8, § 15, § 22 odst. 2, § 24 odst. 1 a § 26d odst. 3 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona Basel II (dále jen „zákon o bankách“),
- § 1a odst. 3, § 7a odst. 5, § 7b odst. 9, § 8 odst. 9, § 8b odst. 1, § 11 odst. 3 a § 27 odst. 1 zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona Basel II (dále jen „zákon o spořitelních a úvěrních družstvech“), a
- § 199 odst. 2 písm. a), b), g) a t) zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění zákona Basel II (dále jen „zákon o podnikání na kapitálovém trhu“).

Vyhláška nepřinese dopady na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty. Návrh nemá sociální dopady a dopady na životní prostředí. Návrh nemá dopady do rovnosti mužů a žen.

V důvodové zprávě k návrhu zákona Basel II je konstatováno, že tento zákon nemá dopad na podnikatelské prostředí, přičemž dopad na banky, družstevní záložny a obchodníky s cennými papíry je shrnut takto:

„Dopady na úvěrové instituce vyplývají z provedených analýz. Z nich lze dovodit mírný nárůst celkového kapitálového požadavku jak v případě použití standardizovaného (nejjednoduššího) přístupu k úvěrovému riziku, tak při použití mírně pokročilého přístupu k úvěrovému riziku. U úvěrového rizika nejvíce přispělo k nárůstu kapitálového požadavku portfolio expozic vůči centrálním vládám a centrálním bankám (tzv. suverenitám). Tento nárůst je způsoben nahrazením dosavadních (převážně nulových) rizikových vah rizikovou vahou podle ratingu dané protistrany. Naopak např. u portfolia retailových expozic, kde se dosavadní riziková váha snižuje o 25%, došlo k poklesu kapitálového požadavku.

Celkově největší nárůstovou položku představuje operační riziko, ke kterému dosud kapitálový požadavek stanovován nebyl. Nově zaváděný kapitálový požadavek k operačnímu riziku by měl tvořit zhruba 1/10 z celkového kapitálového požadavku.

Aplikace nových pravidel však bude ve většině případů znamenat pokles ukazatele kapitálového požadavku pod současnou úroveň. Pokud se banka rozhodne pro udržení stávající úrovně tohoto ukazatele, doplnění kapitálu bude pro banku, resp. její akcionáře znamenat určitý náklad.

Celkový dopad Basel II může být pro české banky ve skutečnosti méně nákladný, než jak naznačují výsledky provedené analýzy. Většina českých bank má totiž v úmyslu odsunout aplikaci nových pravidel až na rok 2008, kdy již bude přechod na pravidla Basel II povinný. Banky tak mají ještě určitý časový prostor k tomu, aby přizpůsobily své systémy, zvolily přístup, který je pro ně nejvhodnější, nebo případně upravily strategii směrem k méně rizikovým aktivitám. Ve vzorku byly přítomny banky, které plánují používání pokročilejších přístupů k úvěrovému riziku (které obecně vedou k nižším kapitálovým požadavkům), ale nejsou ještě dostatečně daleko s jejich implementací a v době konání analýzy byly technicky schopny propočítat výsledky pouze podle standardizované metody, která obecně vede k vyšším kapitálovým požadavkům. V době provádění analýzy rovněž platila, v souladu s tehdejšími stavem evropských směrnic pro cizoměnové expozice, vůči vládě a centrální bance ČR riziková váha 20 %; podle současného stavu směrnic by se však riziková váha 20 % týkala

pouze expozic, které nejsou denominovány v měně členského státu EU, a jinak by byla 0 %. Stejný princip platí pro expozice vůči suverenitám ostatních zemí EU.

Z výše uvedeného lze tedy dovodit, že se obecně v delším horizontu na straně bank čekají úspory, i když v prvních letech půjde spíše o vyšší náklady na implementaci systémů interního ratingu, kalkulace haircutů apod. Úspory lze očekávat v dalších letech někdy po roce 2008.

Obdobné závěry platí také pro spořitelni a úvěrní družstva a obchodníky s cennými papíry.“

Struktura vyhlášky a její obsah

Návrh vyhlášky obsahuje paragrafovou část (237 paragrafů) a přílohovou část (33 příloh) v tomto členění:

Část první	Úvodní ustanovení
Část druhá	Rozsah uplatňování pravidel
Část třetí	Řídicí a kontrolní systém
Část čtvrtá	Kapitálová přiměřenost
Část pátá	Pravidla angažovanosti
Část šestá	Pravidla pro nabývání, financování a posuzování aktiv
Část sedmá	Uveřejňování informací
Část osmá	Některé informace a podklady předkládané České národní bance
Část devátá	Společná, přechodná a závěrečná ustanovení.

1. Úvodní ustanovení

Návrh vyhlášky vymezuje v části první v úvodních ustanoveních vybrané pojmy i s ohledem na společný obsah vyhlášky. Zavádí mj. termín „povinná osoba“ jako společné označení banky, družstevní záložny a obchodníka s cennými papíry.

2. Rozsah uplatňování pravidel

Případy, kdy je povinná osoba povinna plnit jednotlivá pravidla obezřetného podnikání na individuálním základě a kdy na konsolidovaném základě, upravuje návrh zákona Basel II. Návrh vyhlášky v části druhé naplňuje zmocnění § 26d odst. 3 zákona o bankách, § 1a odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a § 199 odst. 2 písm. b) zákona o podnikání na kapitálovém trhu a stanovuje kritéria pro vyjmutí osob z konsolidačního celku pro účely dodržování pravidel obezřetného podnikání na konsolidovaném základě. Výsledkem aplikace těchto kritérií je tzv. regulovaný konsolidační celek, do kterého se zařazují úvěrové instituce, obchodníci s cennými a papíry a další finanční instituce kromě pojišťoven, zajišťoven a pojišťovacích holdingových osob, a podniky pomocných služeb.

3. Řídicí a kontrolní systém

Návrh zákona Basel II obsahuje základní ustanovení k řídicímu a kontrolnímu systému povinné osoby. Návrh vyhlášky v části třetí, která se vztahuje na banky a družstevní záložny,

naplňuje zmocnění v § 8b odst. 5 zákona o bankách a v § 7a odst. 5 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a stanovuje požadavky na řídicí a kontrolní systém (Hlava I). Dále naplňuje zmocnění v § 22 odst. 2 zákona o bankách a v § 8b odst. 1 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, která se týkají zprávy o ověření řídicího a kontrolního systému auditorem nebo auditorskou společností (Hlava II). I zde se v zásadě jedná o začlenění již existující regulace České národní banky do návrhu vyhlášky, konkrétně opatření č.11/2002 Věst. ČNB.

4. Kapitálová přiměřenost

Problematicke kapitálové přiměřenosti je věnována čtvrtá část návrhu vyhlášky. Základní ustanovení ke kapitálové přiměřenosti, tj. „povinná osoba průběžně udržuje kapitál minimálně ve výši odpovídající součtu jednotlivých kapitálových požadavků“, je uveden v návrhu zákona Basel II. Návrh vyhlášky v části čtvrté naplňuje zmocnění v § 12a odst. 8 a § 12b odst. 8 zákona o bankách, § 8 odst. 9 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a § 199 odst. 2 písm. a) a b) zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Kapitál

Kapitál se stanovuje jako součet původního kapitálu (tier 1) a dodatkového kapitálu (tier 2) snížený o odčitatelné položky a zvýšený o kapitál na krytí tržního rizika (tier 3).

Kapitálové požadavky

Návrh vyhlášky obsahuje následující určení kapitálových požadavků:

- a) kapitálové požadavky k úvěrovému riziku zahrnující kapitálové požadavky k
  - úvěrovému riziku investičního portfolia a riziku rozmělnění investičního portfolia,
  - specifickému úrokovému riziku obchodního portfolia,
  - specifickému akciovému riziku obchodního portfolia,
  - riziku protistrany u repo obchodů nebo půjček či výpůjček cenných papírů nebo komodit, derivátů, transakcí s delší dobou vypořádání a maržových obchodů,
  - vypořádacímu riziku obchodního portfolia a volným dodávkám,
  - ostatním nástrojům obchodního portfolia,
  - riziku angažovanosti obchodního portfolia.
- b) kapitálové požadavky k tržnímu riziku zahrnující kapitálové požadavky k
  - obecnému úrokovému riziku obchodního portfolia,
  - obecnému akciovému riziku obchodního portfolia,
  - měnovému riziku investičního a obchodního portfolia,
  - komoditnímu riziku investičního a obchodního portfolia.
- c) kapitálový požadavek k operačnímu riziku.

V případě vybraných obchodníků s cennými papíry přichází v úvahu kapitálový požadavek na základě režijních nákladů.

Část čtvrtá návrhu vyhlášky také vymezuje přístupy pro výpočet kapitálových požadavků, především k úvěrovému riziku, resp. ke stanovení hodnoty rizikově vážených expozic. Jde zejména o přístup založený na interním ratingu a přístupy pro sekuritizované expozice nebo přístupy pro stanovení hodnoty expozic z derivátů a repo obchodů. Vybrané přístupy pro

výpočet kapitálových požadavků povinná osoba může používat jen se souhlasem oprávněného orgánu dohledu, tzn. se souhlasem ČNB, nebo zahraničního orgánu dohledu, pokud je povinná osoba součástí mezinárodní evropské skupiny a žádost o použití daného přístupu předloží zahraniční evropská ovládající osoba, ke které se povinná osoba připojila.

Standardizovaný přístup pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku

Standardizovaný přístup stanovení kapitálového požadavku k úvěrovému riziku (dále jen „STA přístup“) představuje základní přístup, který mohou povinné osoby využít. Kapitálový požadavek se rovná 8 % z hodnoty rizikově vážených expozic. Stanovení rizikově vážených expozic zůstává oproti současným pravidlům nezměněno, hodnota expozice se násobí příslušnou rizikovou vahou. Zavádí se však princip pro určení rizikové váhy, která se určí v závislosti na úvěrové kvalitě dané expozice nebo dlužníka vyjádřené úvěrovým hodnocením – ratingem ratingové agentury. Pro pohledávky za vládami je navíc možné využít hodnocení poskytovaná exportními úvěrovými agenturami. Volba ratingové agentury pro regulační účely je podmíněna zápisem dané agentury do seznamu vedeného Českou národní bankou, přičemž zápisu předchází prověření metod hodnocení používaných danou agenturou a naplnění požadavků na důvěryhodnost a průhlednost úvěrových hodnocení vydávaných touto agenturou.

Přístup pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku založený na interním ratingu

Přístup založený na interním ratingu (dále jen „IRB přístup“) je krokem ve sbližování sofistikovaných postupů pro řízení rizik, které některé povinné osoby již v současné době používají, s postupy regulačními. Má tedy jít o citlivější a přesnější výpočet kapitálového požadavku pro úvěrové riziko, který je v průměru nastaven tak, aby mírně motivoval povinné osoby určitou úsporou kapitálového požadavku. Na druhé straně jsou na povinnou osobu kladeny vyšší nároky, pokud chce IRB přístup zavést. Tyto nároky se týkají lidských zdrojů, IT/IS zdrojů, shromažďování dat a dalších technických zdrojů. Splnění všech těchto nároků může být dosti nákladnou záležitostí.

IRB přístup je v návrhu vyhlášky, v souladu se směrnicemi ES, zařazen mezi tzv. speciální přístupy, což znamená, že povinná osoba (resp. ovládající osoba a jí ovládané osoby, které hodlají takový přístup používat) musí o souhlas s jeho zavedením požádat odpovědný orgán dohledu a musí v takovém případě prokázat, že jsou na konsolidovaném i individuálním základě splněny všechny požadavky na tento přístup.

Na rozdíl od poměrně jednoduchého STA přístupu je podstatou IRB přístupu to, že povinná osoba sama provádí odhad některých rizikových parametrů, které potom dosadí do regulačně stanovené funkce rizikové váhy. Výslednou hodnotu kapitálového požadavku tedy povinná osoba může ovlivnit pouze prostřednictvím rizikových parametrů. IRB přístup pracuje v zásadě se čtyřmi rizikovými parametry. Základním parametrem je pravděpodobnost selhání (tzv. hodnota PD), kterou povinná osoba musí umět stanovit vždy sama. Dále se potom používají parametry: ztrátovost při selhání (tzv. hodnota LGD), hodnota expozice (tzv. hodnota E) a splatnost (tzv. hodnota M). U těchto tří dalších parametrů nemusí povinná osoba využívat vlastní odhady, nýbrž může použít pevně nastavené hodnoty regulační. Povinná osoba, která používá IRB přístup, může také používat širší okruh prostředků zajištění, což jí dále umožní snížit kapitálový požadavek.

Základním testem, zda jsou interní ratingy a odhady rizikových parametrů povinné osoby stanovené v rámci IRB přístupu správné, je tzv. „use test“. Jde o to, že povinná osoba prokazuje orgánům dohledu, že interní ratingový systém a odhady rizikových parametrů jsou využívány napříč různými procesy v povinné osobě (tvorba opravných položek, oceňování, schvalování úvěrů, výkaznictví atd.). Celkově vyšší náročnost IRB přístupu se promítá i do vyšších požadavků na řídicí a kontrolní systém povinné osoby, např. jde o požadavky na znalosti a odpovědnost vrcholného vedení, prověření všech požadavků a modelovacích technik ze strany vnitřního auditu, vzdělávání zaměstnanců v oblasti interního ratingu apod.

V zásadě se předpokládá, že povinná osoba, která se rozhodla pro IRB přístup, tj. vydala se cestou pokročilých metod a modelových přístupů, použije tento přístup najednou nebo postupně pro všechna portfolia a pro všechny své organizační jednotky. Předpokládá se i to, že povinná osoba bude svůj ratingový systém průběžně validovat a postupně zdokonalovat. Nicméně určité odchylky jsou povoleny, např. v nevýznamných portfoliích nebo jednotkách může povinná osoba (resp. skupina) použít dočasně, popř. za splnění určitých podmínek i trvale, STA přístup. V rámci žádosti o schválení IRB přístupu proto povinná osoba předloží tzv. implementační plán, ve kterém vysvětlí svou představu o zavádění IRB uvnitř povinné osoby.

Techniky snižování úvěrového rizika

Při výpočtu hodnoty rizikově vážené expozice a následně kapitálového požadavku může povinná osoba používat postupy snižující úvěrové riziko, kterému je vystavena. Pro tyto postupy je souhrnně používán pojem „techniky snižování úvěrového rizika“. Je stanoven výčet technik snižování úvěrového rizika, které je možné zohlednit pro účely stanovení kapitálového požadavku, a jsou stanoveny předpoklady a podmínky, které musí dané techniky splňovat, aby bylo možné je zohlednit. Jsou uvedeny konkrétní postupy pro oceňování a výpočet dopadů zajištění na hodnotu rizikově vážených aktiv a na výši očekávaných úvěrových ztrát v členění podle jednotlivých uznatelných forem zajištění, včetně postupů pro zohlednění nesouladu splatnosti expozice a zajištění, kombinování technik snižování úvěrového rizika a zajištění košů expozic.

Pokud jde o metody pro zohledňování účinků zajištění, v případě finančního kolaterálu (hotovostní kolaterál, vybrané cenné papíry a měnové zlato), je možné volit mezi komplexní metodou finančního kolaterálu a jednoduchou metodou finančního kolaterálu. Jednoduchá metoda je založena na nahrazení rizikové váhy zajištění za rizikovou váhu expozice. Tuto metodu je však možné použít pouze v rámci STA přístupu, a to jen pro investiční portfolio. V případě komplexní metody, kterou je možné uplatnit i na obchodní portfolio a bez ohledu na to, zda povinná osoba používá STA nebo IRB přístup, se zajištění zohlední v tzv. plně upravené hodnotě expozice (tzv. hodnota E*). Tato hodnota zohledňuje volatilitu hodnoty expozice, cenovou volatilitu kolaterálu a případný nesoulad měn a nesoulad splatností kolaterálu a expozice. Při výpočtu E* může povinná osoba použít koeficienty volatility stanovené regulatorně, nebo vlastní odhady koeficientů.

Pokud povinná osoba aplikuje pokročilou metodu IRB přístupu, jsou pro ni závazné pouze minimální požadavky pro uznatelnost jednotlivých forem zajištění a ustanovení o nesouladu splatností expozice a zajištění. Konkrétní postupy uplatňované povinnou osobou v souvislosti s využívanými technikami snižování úvěrového rizika, uznatelné typy zajištění a způsoby výpočtu jejich účinků budou posuzovány v rámci schvalování IRB přístupu na základě žádosti konkrétní povinné osoby.

Sekuritizace

Sekuritizace je obdobně jako ve směrnici ES samostatně upravena proto, že jde o značně složité produkty, které se po ekonomické a formální stránce odlišují od ostatních úvěrových produktů. Ekonomická podstata sekuritizace vyžaduje odlišnou techniku výpočtů kapitálových požadavků. Tyto metody sice vycházejí z metod pro úvěrové riziko, ale výrazně je modifikují. Sekuritizace je definována jako transakce, na jejímž základě je úvěrové riziko spojené s jednou či s větším počtem úvěrových expozic převedeno do jednotlivých tranší, přičemž finanční toky této transakce závisejí na kvalitě podkladových expozic, a podřízenost tranší určuje rozložení ztrát během života transakcí.

Navrhovaný způsob zacházení platí jak pro tradiční sekuritizaci (aktiva jsou reálně vyvedena z bilance původce, většinou na jednotku pro speciální účel (tzv. SPV), která vydá cenné papíry pro investory), tak i pro syntetickou sekuritizaci (aktiva zůstávají v bilanci původce a převedeno je pouze úvěrové riziko pomocí úvěrových derivátů) a řídí se jím jak investoři, tak i původci.

V případě sekuritizace jsou pro externí rating stanoveny, kromě podmínek pro používání externích ratingů pro úvěrové riziko, další podmínky (např. požadavek, že rating musí být veřejně dostupný komukoliv, nikoliv pouze osobám s oprávněným zájmem).

Pro stanovení kapitálových požadavků existují stejně jako u úvěrového rizika dva přístupy – standardizovaný a IRB. Povinná osoba si však mezi těmito přístupy nemůže vybírat, musí použít ten přístup, který by použila pro podkladové expozice. Standardizovaný přístup je založen na externím ratingu. Na základě tohoto ratingu se jednotlivým sekuritizovaným pozicím přiřadí rizikové váhy 20 %, 50 %, 100 % nebo 350 %. Pozicím s ratingem horším než BB- nebo pozicím bez ratingu se (s určitými výjimkami) přiřadí riziková váha 1250 % (ekvivalent odečtu od kapitálu). Pokud je do sekuritizace poskytnuta likviditní facilitita (rámeček určený k čerpání v případě nesouladů mezi platbami), která splní určené požadavky, je možné této facilitě přiřadit konverzní faktor, a tím snížit kapitálové požadavky na tuto facilitu.

IRB přístup je v zásadě založen také na externím ratingu, interní rating není přípustný (výjimkou jsou programy krátkodobých cenných papírů zajištěných aktivy, kde je za určitých podmínek interní rating přípustný). Pokud sekuritizovaná pozice má externí nebo odvozený rating, přiřazuje se jí některá ze 17 rizikových vah – od 7 % do 1250 %. Pokud pozice nemá externí rating, ale povinná osoba má k dispozici dostatečné informace o podkladovém seskupení aktiv, je možné určit rizikové váhy pomocí regulatorně stanoveného vzorce. V ostatních případech se sekuritizované pozici přiřadí riziková váha 1250 %.

Jak v případě STA, tak i v případě IRB přístupu, se u sekuritizace revolvingových aktiv s možností předčasného splacení uplatňuje specifický přístup pro původce. Jedná se o sekuritizaci např. úvěrových karet, přičemž investoři mají právo nechat se předčasně vyplatit v případě, kdy peněžní toky generované podkladovými expozicemi klesnou pod předem stanovenou úroveň. Pro původce to znamená hrozbu, že aktiva, která již převedl na investory, se navrátí do jeho bilance, jako kdyby k sekuritizaci nedošlo. Proto je původce povinen stanovovat kapitálové požadavky nejen na pozice, které v rámci sekuritizace zadržel, ale i na

pozice, které převedl na investora. Velikost a způsob stanovení těchto požadavků závisí na charakteru převedených aktiv a na pravděpodobnosti, s jakou předčasné splácení může nastat.

Přístupy pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku obchodního portfolia a k tržnímu riziku

Je upraven způsob stanovení kapitálových požadavků k úvěrovém riziku v obchodním portfoliu (včetně stanovení hodnoty expozice u derivátů a repo obchodů), způsob stanovení kapitálových požadavků k specifickému a obecnému úrokovému a akciovému riziku v obchodním portfoliu a měnovému a komoditnímu riziku v obchodním i investičním portfoliu.

Úvěrové riziko obchodního portfolia generuje zejména riziko protistrany u derivátů a repo obchodů, vypořádací riziko a volné dodávky. V případě derivátů a repo obchodů je hlavním rozdílem oproti investičnímu portfoliu skutečnost, že v obchodním portfoliu je možné používat pouze komplexní metodu finančního kolaterálu, nikoli jednoduchou. Na druhé straně je ale možné jakýkoli nástroj nebo komoditu způsobitou pro zařazení do obchodního portfolia považovat za uznatelný kolaterál, je zde tedy možné využít širší paletu nástrojů.

V případě nevypořádaných obchodů (myšleno obchody prováděné v systému „delivery versus payment“) se kapitálový požadavek stanovuje v případě, kdy obchody nejsou vypořádány do 4 dnů po stanoveném datu a to tak, že rozdíl mezi dohodnutou a aktuální tržní cenou (pokud je kladný) se vynásobí stanoveným konverzním faktorem.

V případě volných dodávek (tj. obchody „non delivery versus payment“), se postupuje tak, že od okamžiku, kdy povinná osoba odešle platbu či prodaný nástroj, až do okamžiku, kdy obdrží od protistrany platbu nebo nakoupený nástroj, se s pohledávkou zachází jako s úvěrem. Pokud povinná osoba neobdrží platbu nebo nakoupený nástroj do 4 dnů po dohodnutém datu dodání, pak se hodnota pohledávky odečítá od kapitálu.

Je také řešeno zacházení s úvěrovými deriváty. Je stanoveno, jaké pozice v jednotlivých rizicích úvěrové deriváty generují, a to včetně derivátů na koš referenčních nástrojů. Dále je zde nově upraven způsob kompenzace specifického úrokového rizika pomocí úvěrových derivátů.

Je stanoven způsob zacházení s pozicemi v nástrojích fondů kolektivního investování (tj. zejména v podílových listech), které na rozdíl od současnosti bude možné zařadit do obchodního portfolia. Způsob stanovení kapitálových požadavků pak bude záviset na tom, zda tyto podílové listy splňují určité kvalitativní požadavky (např. co musí zahrnovat prospekt emitenta, vydávání pololetních a ročních zpráv, aktiva správce jsou odděleny, podíly jsou odkupovány v hotovosti na denní bázi) a zda povinná osoba zná složení podkladových nástrojů těchto podílových listů na denní bázi. Pokud jsou tyto kvalitativní požadavky splněny a povinná osoba zná složení podkladových nástrojů podílových listů na denní bázi, může pozice těchto podkladových nástrojů použít a počítat kapitálový požadavek pomocí standardizovaného přístupu, případně pomocí VaR modelu, navíc může provést započtení mezi pozicemi v podkladových nástrojích a vlastními pozicemi. V případě, že jsou kvalitativní podmínky splněny, ale povinná osoba nezná složení podkladových nástrojů podílových listů na denní bázi, spočítá kapitálové požadavky tak, že předpokládá, že fond investoval nejrizikověji, jak mu to jeho investiční mandát umožňuje. Je povolen pouze standardizovaný přístup a není možný zápočet mezi podkladovými nástroji a vlastními

pozicemi. Pokud nejsou splněny kvalitativní podmínky, kapitálový požadavek k obecnému a specifickému riziku je stanoven na 32 %.

U úrokového, akciového, měnového a komoditního rizika může povinná osoba se souhlasem odpovědného orgánu dohledu používat pro stanovení kapitálových požadavků vlastní VaR model. Tento model musí splňovat stanovené kvalitativní a kvantitativní požadavky včetně zpětného a stresového testování. U modelování obecného rizika nedochází k žádným změnám. Ke změně dochází v případě modelování specifického rizika. Model by měl být schopen zachytit idiosynkratické riziko, nebo-li měl by být citlivý na rozdíly mezi obdobnými, ne však plně identickými pozicemi. Měl by být také schopen zachytit riziko události (*event risk*), nebo-li riziko, že dojde k významné změně reálné hodnoty dluhopisu či akcie v důsledku neočekávané události.

Jsou také vymezeny metody pro stanovení hodnoty expozice z derivátů a případně repo obchodů, a to jak pro obchodní, tak investiční portfolio. Jsou navrženy tři metody – metoda tržního ocenění (ta platí již v současnosti) a nově standardizovaná metoda a metoda založená na vlastních EPE (*expected positive exposure*) modelech. První dvě metody je možné využít pouze u derivátů, metodu založenou na vlastních EPE modelech je možné využít jak u derivátů, tak i u repo obchodů.

Přístupy pro výpočet kapitálového požadavku k operačnímu riziku

Návrh vyhlášky vymezuje přístupy k určování kapitálového požadavku pro operační riziko. Základními přístupy jsou přístup základního ukazatele (tzv. BIA přístup) a standardizovaný přístup (tzv. TSA přístup). Použití speciálních přístupů je podmíněno předchozím souhlasem orgánu dohledu, a k těmto přístupům se řadí:

- standardizovaný přístup v kombinaci s přístupem základního ukazatele,
- alternativní standardizovaný přístup (tzv. ASA přístup),
- alternativní standardizovaný přístup v kombinaci s přístupem základního ukazatele,
- pokročilý přístup (tzv. AMA přístup),
- pokročilý přístup v kombinaci s ostatními přístupy.

Způsob určování kapitálového požadavku k operačnímu riziku podle BIA, TSA a ASA přístupu je v návrhu vyhlášky stanoven a postup všech povinných osob využívajících daný přístup bude tedy jednotný. Kapitálový požadavek se u těchto přístupů určí jako pevně stanovené procento z předem stanoveného ukazatele - indikátoru míry podstupovaného operačního rizika. Pro BIA a TSA přístup je indikátorem ukazatel výnosového charakteru na bázi objemu čistých úrokových a čistých neúrokových výnosů. Při ASA přístupu je možno, za předem stanovených podmínek, používat pro výpočet kapitálového požadavku alternativní indikátor na bázi objemu zůstatku poskytnutých a dosud nesplacených úvěrů.

Pokročilý AMA přístup je v návrhu vyhlášky v souladu se směrnicemi ES vymezen pouze rámcově a jedná se vždy o individuální řešení dané povinné osoby či skupiny a její interní přístup k měření a řízení operačního rizika. Klíčová je pro AMA přístup povinnost promítnout do měření operačního rizika čtyři složky - interní data, externí data, analýzu scénářů a faktory zohledňující podnikatelské (vnější) prostředí a vnitřní kontrolní prostředí. Při AMA přístupu lze za předem stanovených podmínek zohlednit určité techniky snižující operační riziko, zejména pojištění. Návrh vyhlášky stanoví konkrétní požadavky na osobu pojistitele a na pojistnou smlouvu, má-li být pojištění uznatelné pro účely snížení kapitálového požadavku k operačnímu riziku. Snížení kapitálového požadavku na základě

uznatelného pojištění je možno provést nejvýše o jednu pětinu vypočteného (celkového) kapitálového požadavku k operačnímu riziku.

5. Angažovanost

Návrh vyhlášky v části páté naplňuje zmocnění v § 15 zákona o bankách, § 11 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a v § 199 odst. 2 písm. b) zákona o podnikání na kapitálovém trhu. Vymezuje se angažovanost investičního i obchodního portfolia včetně limitů omezujících objem angažovanosti. Angažovanost investičního portfolia vůči osobě nebo ekonomicky spjaté skupině osob nesmí přesáhnout 25 %, resp. 20 % kapitálu (nižší limit se aplikuje v případě osob s úzkým propojením). Úhrn velkých angažovaností investičního portfolia vůči osobám nebo ekonomicky spjatým skupinám osob nesmí přesáhnout 800 % kapitálu.

Při použití komplexní metody finančního kolaterálu lze pro účely výpočtu hodnot expozic, na než jsou aplikovány limity angažovanosti, použít namísto plného nebo částečného vyloučení z expozic zajištěných uznatelným zajištěním hodnotu nižší, než je hodnota expozice, která však není nižší, než je součet tzv. plně upravených hodnot expozic vůči osobě nebo ekonomicky spjaté skupině osob stanovených v souladu s postupy pro snižování úvěrového rizika.

Pokud je povinná osoba oprávněna používat vlastní odhady hodnot LGD a konverzních faktorů, Česká národní banka jí může při splnění určených podmínek umožnit používat vlastní odhady vlivu finančního kolaterálu na hodnotu expozice a tyto dopady promítat do propočtu hodnoty expozic pro účely stanovených limitů angažovanosti.

6. Pravidla pro nabývání, financování a posuzování, aktiv

Návrh vyhlášky v části šesté, která se vztahuje na banky a družstevní záložny, naplňuje zmocnění v § 15 zákona o bankách a v § 11 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech. Podstatou pravidel pro nabývání a financování aktiv je zejména omezit případy poskytnutí úvěrů na nákupy vlastních akcií nebo akcií osob, které jsou s věřitelem propojeny. Podle těchto pravidel nelze také nabývat podíly nebo podřízené pohledávky na osobách majících kvalifikovanou účast v bance; výjimkou jsou případy, kdy je banka tvůrcem trhu.

Pravidla pro posuzování aktiv souvisejí s řízením úvěrového rizika. Doplnují pravidla kapitálové přiměřenosti, která neposkytují hlubší pohled na kvalitu aktiv v selhání. Vztahují se jen na pohledávky z finančních činností, k nimž patří zejména úvěrové pohledávky, pohledávky ze záruk, akreditivů a platebního styku. Aplikují se jen v rámci investičního portfolia s tím, že v maximální možné míře jsou použity shodné základní principy jako při stanovení kapitálových požadavků k úvěrovému riziku, zejména je shodně vymezeno selhání a shodně se přistupuje k jeho sledování na úrovni dlužníka či na úrovni transakce. Shodně s kapitálovou přiměřeností se nezohledňuje zajištění při vyhodnocení, zda je pohledávka v selhání či nikoliv.

7. Uveřejňování informací

Návrh vyhlášky v části sedmé naplňuje zmocnění v § 11 odst. 9 zákona o bankách, v § 7b odst. 9 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a § 199 odst. 2 písm. t) zákona o podnikání na kapitálovém trhu. Posílení transparentnosti je nedílnou součástí konceptu Basel II (tzv. Pilíř 3). V případě povinných osob ve skupinách se aplikace plného rozsahu Pilíře 3 posunula až na úroveň evropských ovládajících bank nebo evropských ovládajících obchodníků s cennými papíry. Údaje ve zkráceném rozsahu o plnění pravidel obezřetného podnikání má uveřejňovat povinná osoba, která nepodléhá uveřejňování v plném rozsahu, ale má významné postavení na finančním trhu České republiky. Uveřejňování informací by mělo být prostřednictvím internetu ve čtvrtletní periodicitě.

8. Některé informace a podklady předkládané České národní bance

Návrh vyhlášky v části osmé naplňuje zmocnění v § 24 odst. 1 zákona o bankách, v § 27 odst. 1 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a v § 199 odst. 2 písm. g) zákona o podnikání na kapitálovém trhu. Jsou zde uvedeny některé informace a podklady předkládané České národní bance, např. o struktuře konsolidačního celku, o kapitálových požadavcích a přístupech pro jejich výpočet.

9. Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

Návrh vyhlášky v části deváté obsahuje ustanovení týkající se prokazování vybraných skutečností, které se vztahuje zejména na žádosti předkládané podle vyhlášky. Dále obsahuje také vybraná ustanovení z dosavadních pravidel kapitálové přiměřenosti a angažovanosti, a to pro případ, že povinná osoba využije možnosti v roce 2007 stanovovat kapitálový požadavek k úvěrovému riziku podle dosavadních pravidel, tzv. Basel I. Zároveň jsou tato vybraná ustanovení potřebná v situaci, kdy povinná osoba bude aplikovat speciální přístupy pro úvěrové a operační riziko. V takovém případě má v souladu se směrnicemi ES povinnost porovnávat kapitálové požadavky podle nových a dosavadních pravidel, neboť pro první tři roky po účinnosti vyhlášky nemohou kapitálové požadavky podle nových pravidel poklesnout pod určitou výši kapitálových požadavků podle dosavadních pravidel.

II. Zvláštní část

K části první - Úvodní ustanovení (§ 1 a 2)

K § 1:

Ustanovení vymezuje předmět právní úpravy.

K § 2:

Pro účely vyhlášky jsou všechny pojmy vymezeny společně pro všechny typy povinných osob.

Vymezení pojmů vychází ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu a Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/49/ES ze dne 14. června 2006 o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí.

K části druhé - Rozsah uplatňování pravidel (§ 3 až 6)

K § 3:

Ustanovení vymezuje základní rozsah uplatňování pravidel v rámci jejich osobní působnosti na jednotlivé povinné osoby.

Odst. 1 stanoví částečnou výjimku z působnosti pravidel pro obchodníky s cennými papíry, kteří nepodléhají působnosti části třetí (Řídicí a kontrolní systém) vyhlášky.

Odst. 2 stanoví, že působnost vyhlášky se vztahuje i na zahraniční pobočku nebo zahraniční organizační složku povinné osoby.

K § 4:

Ustanovení vymezuje rozsah osobní působnosti pro pobočku zahraniční banky, která nepožívá výhody jednotné licence podle práva Evropských společenství, a organizační složku zahraniční osoby, která má sídlo v jiném než členském státě a může poskytovat investiční služby v České republice na základě povolení uděleného Českou národní bankou a není pobočkou zahraniční banky.

K § 5:

Pro účely dodržování pravidel obezřetného podnikání na konsolidovaném základě vyhláška s ohledem na zvláštní právní úpravu provedenou zákonem o bankách, zákonem o spořitelních a úvěrních družstvech nebo zákonem o podnikání na kapitálovém trhu zavádí definice regulovaného konsolidačního celku a stanovuje způsob sestavení regulovaného konsolidačního celku pro jednotlivé typy povinných osob.

K § 6:

V ustanovení jsou obsaženy podmínky, za kterých nemusí být některé povinné osoby zahrnuty do regulovaného konsolidačního celku.

K části třetí - Řídicí a kontrolní systém (§ 7 až 36)

K § 7 až 23:

Součástí požadavků na řídicí a kontrolní systém je stanovení předpokladů řádné správy a řízení společnosti.

Vyhláška stanoví požadavky na řídicí a kontrolní systém bank a družstevních záložen, resp. požadavky na řídicí a kontrolní systém v rámci regulovaného konsolidačního celku v případech, kdy banka nebo družstevní záložna sestavuje regulovaný konsolidační celek a plní požadavky stanovené vyhláškou na řídicí a kontrolní systém také na konsolidovaném základě.

Pro docílení souladu při používání uznávaných standardů bankami nebo družstevními záložnami Česká národní banka zajistí tvorbu a vydávání přehledu dokumentů obsahujících vybrané uznávané standardy a srovnávacích standardů, kterých obsahem bude popis metod, postupů nebo jiných očekávání České národní banky při naplňování požadavků na řídicí a kontrolní systém a jejichž vydání bude oznamováno ve Věstníku České národní banky. Používání těchto standardů bude považováno za plnění ustanovení o souladu činností s uznávanými standardy. Bankám a družstevním záložnám je umožněno použít i jiné uznávané standardy, kterých obsah nebo použití však nesmí být v rozporu s ustanoveními této vyhlášky či ostatních právních předpisů ani obcházet jejich účel.

Stanovené požadavky na řídicí a kontrolní systém a postupy banky nebo družstevní záložny k jejich naplňování mají být přiměřeně upraveny ve vnitřní předpisové základně banky nebo družstevní záložny a v rámci regulovaného konsolidačního celku.

V případě outsourcingu se banky a družstevní záložny nezabývají svými právními odpovědnostmi vůči příslušným orgánům dohledu a třetím osobám za činnosti, které jsou předmětem outsourcingu, a které by jinak vykonávala banka nebo družstevní záložna.

Na funkčnost a efektivnost řídicího a kontrolního systému jako celku dohlíží dozorčí orgán banky nebo družstevní záložny (dále jen „dozorčí orgán“). V případě, že dozorčí orgán zřídí výbor pro audit, vymezuje jeho postavení a předmět činnosti a dbá na odpovídající znalosti a zkušenosti jeho členů v oblastech řídicího a kontrolního systému včetně vnitřního auditu, tak nezávislost jeho členů na veškerých výkonných činnostech banky nebo družstevní záložny.

Dozorčí orgán se předem vyjadřuje k návrhům představenstva banky nebo družstevní záložny na osobu (fyzickou nebo právnickou) pověřenou zajišťováním výkonu vnitřního auditu. V případě, že výkon vnitřního auditu zajišťuje více zaměstnanců, vyjadřuje se dozorčí orgán pouze k návrhu na pověření nebo odvolání jejich vedoucího zaměstnance.

Odpovědnost za vytvoření a vyhodnocování řídicího a kontrolního systému a trvalé udržování jeho funkčnosti a efektivnosti, jakož i odpovědnost za stanovování celkové

strategie včetně zásad a cílů jejího naplňování a trvalé a účinné fungování mechanismů vnitřní kontroly, či prosazování vysoké úrovně etiky a mravní integrity zaměstnanců, resp. některé další požadavky v oblasti lidských zdrojů, je svěřena představenstvu banky nebo družstevní záložny.

Představenstvo schvaluje a pravidelně vyhodnocuje celkovou strategii banky nebo družstevní záložny, její organizační uspořádání, strategii řízení rizik, strategii související s kapitálem a kapitálovou přiměřeností, strategii rozvoje informačních systémů, zásady mechanismů vnitřní kontroly včetně zásad pro zamezování vzniku možného střetu zájmů a zásad pro compliance, či bezpečnostní zásady včetně bezpečnostních zásad pro informační systémy.

Představenstvo mj. schvaluje nové produkty, činnosti a systémy mající pro banku nebo družstevní záložnu zásadní význam, soustavy limitů, které banka nebo družstevní záložna bude používat pro omezení rizik, statut a předmět vnitřního auditu včetně personálního a technického zajištění jeho výkonu, a strategický a periodický plán vnitřního auditu.

Představenstvo alespoň jednou ročně vyhodnocuje celkovou funkčnost a efektivnost řídicího a kontrolního systému a společně s vrcholným vedením banky nebo družstevní záložny pravidelně jedná o záležitostech, které se týkají řídicího a kontrolního systému.

Vrcholným vedením banky nebo družstevní záložny se rozumí vedoucí zaměstnanci přímo podřízení členům představenstva banky a jiné řídicí osoby než členové představenstva, kontrolní komise a úvěrové komise v případě družstevní záložny, v odůvodněných případech mohou být součástí vrcholového vedení i jiní vedoucí zaměstnanci nebo řídicí osoby včetně členů představenstva (s výjimkou osoby pověřené výkonem vnitřního auditu) pokud je banka nebo družstevní záložna do vrcholného vedení zahrne. Do odpovědnosti vrcholného vedení patří realizace představenstvem schválených strategií, zásad a cílů včetně rozpracování postupů pro jejich naplňování, udržování funkčního a efektivního organizačního uspořádání včetně oddělení neslučitelných funkcí a zamezování vzniku možného střetu zájmů a vytvoření a udržování funkčního a efektivního systému získávání, využívání a uchovávání informací.

Vyhláška stanoví požadavky na takové organizační uspořádání, které jednoznačně a konzistentně vymezí odpovědnosti, pravomoci, hlavní informační toky a vazby jak orgánů, zaměstnanců, útvarů a výborů banky nebo družstevní záložny, tak v rámci regulovaného konsolidačního celku.

Banka nebo družstevní záložna je povinna zajistit, aby při přidělování odpovědností a pravomocí orgánům, zaměstnancům, útvarům a výborům, pokud jsou zřízeny, bylo dostatečně zamezeno vzniku možného střetu zájmů, přičemž oblasti, kde existuje možnost vzniku střetu zájmů, mají být včas identifikovány.

Oddělení odpovědnosti za řízení obchodních činností od odpovědnosti za řízení rizika úvěrového, tržního a rizika koncentrace, za vypořádání a rekongraci obchodů sjednaných na finančních trzích musí být zajišťováno a všech řídicích a organizačních úrovních.

Schvalování systémů a metod pro oceňování zajištění, vypořádání a kontrola souladu údajů sjednaných úvěrových obchodů nebo obchodů sjednaných na finančních trzích, oceňování zajištění atd. musejí být prováděny nezávisle na obchodních činnostech.

Informační systémy bank a družstevních záložen musí být vyvíjeny odděleně od jejich provozu. Součástí požadavků je i povinnost bank a družstevních záložen zajistit odpovídající nezávislost a zamezení střetu zájmů při zajišťování kontrolních mechanismů a činností, přičemž vnitřní audit musí být vykonáván nezávisle na veškerých výkonných činnostech a správa informačních systémů má být prováděna odděleně od vyhodnocování bezpečnostních auditních záznamů, kontroly přidělování přístupových práv a vypracování a aktualizace bezpečnostních předpisů pro tyto systémy.

Informace pro rozhodování a další stanovené činnosti příslušných orgánů včetně dozorčích, zaměstnanců, útvarů a výborů, pokud jsou zřízeny, musí být aktuální, spolehlivé a ucelené.

Banka nebo družstevní záložna je povinna včas, dostupnou formou, dostatečně a vyváženě uveřejňovat informace o své současné situaci a o předpokládaném vývoji, zajišťovat komunikaci a součinnost s příslušnými orgány dohledu a být schopna příslušným orgánům dohledu doložit a odůvodnit vnitřní postupy při naplňování pravidel obezřetného podnikání.

Banka nebo družstevní záložna zajistí komunikaci a součinnost s příslušnými orgány dohledu a zároveň zajistí, aby byly vytvořeny a udržovány mechanismy vnitřní kontroly zajišťující úplnost a správnost veškerých výpočtů, údajů, výkazů a dalších informací na individuálním i konsolidovaném základě, poskytovaných České národní bance pravidelně nebo na její žádost.

K § 24 až 30:

V rámci požadavků na řízení rizik je bankám nebo družstevním záložnám uložena povinnost soustavně řídit riziko úvěrové, tržní, operační, riziko likvidity a koncentrace a další významná rizika, kterým jsou nebo mohou být vystaveny, a to zejména riziko reputační, strategické, spojené se zdroji kapitálu a financováním nebo spojené s účastí v konsolidačním celku, včetně rizika operací se členy téhož konsolidačního celku.

Systémy řízení rizik zavedené a udržované bankou nebo družstevní záložnou musí odpovídat povaze, rozsahu a složitosti jejích činností a s nimi spjatých rizik a musí poskytovat nezkraslený obraz o míře podstupovaných rizik. Řízení rizik má zohledňovat vnitřní a vnější faktory včetně zohledňování budoucí strategie podnikání banky nebo družstevní záložny, vlivů ekonomického prostředí a cyklu a vlivů regulatorního prostředí. Řízení rizik zohledňuje kvantitativní a kvalitativní aspekty rizik, reálné možnosti jejich řízení a náklady a výnosy vyplývající z řízení rizik.

Bance nebo družstevní záložně se rovněž ukládá povinnost stanovit zásady kontrolních mechanismů a činností při řízení rizik, včetně kontroly dodržování stanovených postupů a limitů pro řízení rizik a ověřování výstupů hodnocení či měření rizik.

Strategie řízení rizik banky nebo družstevní záložny má odpovídat povaze, rozsahu a složitosti jejích činností. Strategie má stanovit zejména vnitřní vymezení rizik, kterým je nebo může být banka nebo družstevní záložna vystavena, zásady řízení jednotlivých rizik, metody pro řízení rizik, akceptovanou míru rizika, zásady pro sestavení a úpravy pohotovostního plánu pro případ krize likvidity a zásady pro vymezení povolených produktů, měn, států, zeměpisných oblastí, trhů a protistran.

Ke krytí rizik jsou banky nebo družstevní záložny povinny udržovat přiměřený kapitál a zohledňovat faktory, které ovlivňují výsledky vyhodnocování či měření podstupovaných rizik, například používání vlastních odhadů a modelů pro kvantifikaci rizik.

Před zaváděním nových produktů, činností či systémů je banka nebo družstevní záložna povinna zajišťovat jejich prověření přiměřenými kontrolními a schvalovacími postupy. Banka nebo družstevní záložna musí zajistit, aby bylo zakázáno sjednávání transakcí s neschválenými produkty.

Banka ve skupině smíšené holdingové osoby nebo družstevní záložna ve skupině smíšené holdingové osoby uplatňuje postupy, které jí umožňují vhodným způsobem sledovat operace uvnitř skupiny. Za významnou se operace uvnitř skupiny považuje, přesahuje-li 5 % součtu kapitálových požadavků k úvěrovému, tržnímu a operačnímu riziku stanovených na individuálním základě bankou ve skupině smíšené holdingové osoby nebo družstevní záložnou ve skupině smíšené holdingové osoby; operace uvnitř skupiny stejného typu, sjednané se stejnou protistranou a ve stejné měně, se považují za jednu operaci.

K § 31 až 34:

Pro kontrolní činnost na všech řídicích a organizačních úrovních je banka nebo družstevní záložna povinna zavést a udržovat kontrolní mechanismy a postupy, které musí být součástí každodenní činnosti banky nebo družstevní záložny.

V rámci naplňování pravidel pro zajišťování compliance je banka nebo družstevní záložna povinna zajišťovat zejména soulad vnitřních předpisů s právními předpisy, vzájemný soulad vnitřních předpisů, jakož i soulad činností s právními a vnitřními předpisy.

Výkon vnitřního auditu je nezávislý na veškerých výkonných činnostech banky nebo družstevní záložny. Trvalý a účinný výkon vnitřního auditu je banka nebo družstevní záložna povinna zajišťovat prostřednictvím útvaru vnitřního auditu nebo alespoň jednoho zaměstnance, anebo prostřednictvím třetí osoby na smluvním základě. Fyzická osoba zajišťující výkon vnitřního auditu nesmí být členem statutárního orgánu banky nebo družstevní záložny ani členem dozorčího orgánu banky nebo voleného orgánu družstevní záložny. Osoba pověřená výkonem vnitřního auditu je o zjištěných skutečnostech povinna informovat představenstvo banky nebo družstevní záložny a poté dozorčí orgán. V případě zjištění, která mohou významným způsobem záporně ovlivnit finanční situaci banky nebo družstevní záložny, je povinna dát podnět k mimořádnému zasedání dozorčího orgánu.

Nezávislému prověření vnitřním auditem podléhají veškeré činnosti banky nebo družstevní záložny, přičemž při výkonu vnitřního auditu musí být vždy provedeno sestavení analýzy rizik, sestavení strategického a periodického plánu vnitřního auditu, vytvoření a udržování systému sledování opatření k nápravě, uložených na základě zjištění vnitřního auditu a zpracování souhrnného vyhodnocení funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému.

Bankám nebo družstevním záložnám je uložena povinnost na všech řídicích a organizačních úrovních průběžně zajišťovat sledování a vyhodnocování funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému.

Nedostatky řídicího a kontrolního systému zjištěné po linii řízení, vnitřním auditem, na základě jiné kontroly či jiným způsobem, mají být bez zbytečného odkladu oznamovány příslušné řídicí úrovni a urychleně řešeny. Významné nedostatky řídicího a kontrolního systému mají být oznámeny představenstvu, dozorčímu orgánu a výboru pro audit, pokud je zřízen.

K § 35 a 36:

Výsledkem ověření řídicího a kontrolního systému auditorem je zpráva, která musí splňovat požadavky uvedené v této vyhlášce. Zprávu o ověření řídicího a kontrolního systému je banka nebo družstevní záložna spolu se svými případnými komentáři povinna předkládat České národní bance.

K části čtvrté - Kapitálová přiměřenost (§ 37 až 179)

K § 37 až 39:

Kapitálovou přiměřenost na individuálním základě povinná osoba splňuje, pokud průběžně udržuje kapitál na individuálním základě minimálně ve výši odpovídající součtu kapitálových požadavků k úvěrovému, tržnímu a operačnímu riziku.

Pro obchodníky s cennými papíry s omezeným rozsahem investičních služeb a pro obchodníky s cennými papíry s omezeným obchodováním na vlastní účet se stanovuje výjimka z pravidel pro výpočet kapitálové přiměřenosti na individuálním základě.

Obchodník s cennými papíry s omezeným rozsahem investičních služeb splňuje kapitálovou přiměřenost na individuálním základě, pokud průběžně udržuje kapitál na individuálním základě minimálně ve výši odpovídající vyšší z hodnot součtu kapitálových požadavků k úvěrovému a tržnímu riziku stanoveným na individuálním základě anebo kapitálového požadavku na základě režijních nákladů stanoveného na individuálním základě.

Obchodník s cennými papíry s omezeným obchodováním na vlastní účet splňuje kapitálovou přiměřenost na individuálním základě, pokud průběžně udržuje kapitál na individuálním základě minimálně ve výši odpovídající součtu kapitálových požadavků k úvěrovému a tržnímu riziku stanovených na individuálním základě a kapitálového požadavku na základě režijních nákladů stanoveného na individuálním základě.

K § 40 až 42:

Pro naplňování kapitálové přiměřenosti na konsolidovaném základě jsou stanovena rozdílná kritéria v závislosti na tom, zda povinná osoba při stanovení kapitálových požadavků na konsolidovaném základě používá či nepoužívá metodu agregace plus.

U obchodníků s cennými papíry, kteří sestavují regulovaný konsolidační celek a součástí tohoto celku jsou výhradně obchodníci s cennými papíry s omezeným rozsahem investičních služeb a zároveň součástí tohoto celku není úvěrová instituce, a u obchodníků s cennými papíry, kteří sestavují regulovaný konsolidační celek a součástí tohoto celku jsou výhradně obchodníci s cennými papíry s omezeným obchodováním na vlastní účet anebo obchodníci s cennými papíry s omezeným rozsahem investičních služeb a zároveň součástí

tohoto celku není úvěrová instituce, jsou stanovena rozdílná kritéria pro naplňování kapitálové přiměřenosti na konsolidovaném základě v závislosti na tom, zda obchodník s cennými papíry při stanovení kapitálových požadavků na konsolidovaném základě používá či nepoužívá metodu agregace plus.

K § 43:

Pro vyjádření kapitálové přiměřenosti na individuálním základě i na konsolidovaném základě v procentech se používá ukazatel kapitálové přiměřenosti, který se rovná 8 % z podílu, v jehož čitateli je kapitál a ve jmenovateli kapitálové požadavky.

K § 44:

V rámci postupů uplatňovaných při výpočtu kapitálové přiměřenosti jsou povinné osoby při zařazování či přesunech nástrojů a pozic do svých obchodních nebo investičních portfolií povinny zařazovat aktiva, závazky a podrozvahové položky do těchto portfolií v souladu se svými strategiemi, přičemž musí vycházet z účetnictví, popřípadě také z jiné prokazatelné evidence. Zařazování nástrojů do obchodního a investičního portfolia je předmětem pravidelného ověřování v rámci vnitřního auditu.

V závislosti na druhu nástroje se nástroje rozkládají do úrokových, měnových, akciových nebo komoditních pozic. Rozkládání nástrojů do pozic povinné osoby provádí na základě svých stanovených postupů. České národní bance je svěřeno oprávnění požadovat předložení a úpravu takovýchto postupů povinných osob.

K § 45:

Do obchodního portfolia povinné osoby zařazují nástroje, u nichž není omezena jejich obchodovatelnost nebo je možné je zajistit a jsou drženy se záměrem obchodovat s nimi nebo s cílem zajišťovat jiné nástroje obchodního portfolia.

U nástrojů záměrně držných pro krátkodobý opětovný prodej nebo nástrojů držných se záměrem využívat skutečných nebo očekávaných krátkodobých cenových rozdílů mezi kupní a prodejní cenou nebo jiných výkyvů v ceně či úrokové míře držných se záměrem obchodovat s nimi, se pro jejich zařazování do obchodního portfolia stanovují některé zvláštní požadavky.

Povinným osobám je uložena povinnost vypracovat jasně stanovenou strategii a postupy pro zařazování nástrojů do obchodního portfolia a pro jeho celkové řízení.

K § 46:

Obchodní portfolio se považuje za malé, pokud jsou splněna kritéria stanovená vyhláškou. Kapitálové požadavky k nástrojům zařazeným do malého obchodního portfolia mohou povinné osoby stanovovat stejně jako k nástrojům zařazeným do investičního portfolia. Pokud povinná osoba tuto možnost využije, musí na tyto nástroje použít pravidla angažovanosti investičního portfolia.

K § 47:

Do investičního portfolia povinné osoby zařazují nástroje nezařazené do obchodního portfolia. Povinná osoba, která sestavuje regulovaný konsolidační celek, může za splnění jistých podmínek do investičního portfolia zařadit všechny nástroje osoby zahrnuté do regulovaného konsolidačního celku.

K § 48:

Pozice vyplývající z transakcí, které jsou vnitřním zajištěním, neboť úplně nebo podstatně kompenzují rizikové složky pozice nebo skupiny pozic v investičním portfoliu, lze do obchodního portfolia zařazovat.

Pro výpočet kapitálových požadavků k nástrojům v obchodním portfoliu lze pozice z vnitřního zajištění používat za stanovených podmínek.

V případě, že je expozice v investičním portfoliu zajištěna v rámci vnitřního zajištění úvěrovým derivátem zařazeným do obchodního portfolia, lze tento úvěrový derivát považovat za uznatelné zajištění expozice v investičním portfoliu za stanovených podmínek.

K § 49:

Expozice investičního portfolia musí povinné osoby posuzovat mj. z hlediska selhání dlužníka, přičemž jednotlivé znaky selhání dlužníka jsou stanoveny vyhláškou.

K § 50 a 51:

Pro konsolidaci dat osob v regulovaném konsolidačním celku je potřeba používat plnou nebo poměrnou metodu konsolidace podle účetních standardů. Tyto metody však může povinná osoba, pokud sestavuje regulovaný konsolidační celek, použít pro konsolidaci úrokových a akciových pozic nástrojů obchodního portfolia a měnových a komoditních pozic nástrojů investičního a obchodního portfolia jen za stanovených podmínek, jinak použije metodu agregace plus.

Při použití metody agregace plus se kapitálové požadavky osob zahrnutých do regulovaného konsolidačního celku stanovené na individuálním základě podle této vyhlášky nebo zahraniční právní úpravy odpovídající příslušné právnímu předpisu ES, pro účel stanovení kapitálových požadavků k úrokovému, akciovému a úvěrovému riziku obchodního portfolia nebo k měnovému a komoditnímu riziku investičního a obchodního portfolia regulovaného konsolidačního celku, sečtou.

V případě oprávnění povinné osoby kombinovat přístupy pro výpočet kapitálového požadavku k operačnímu riziku povinná osoba namísto plné nebo poměrné metody konsolidace dat potřebných pro tento výpočet, vypočte dílčí kapitálové požadavky k operačnímu riziku podle jednotlivých přístupů, které kombinuje, a poté je sečte.

K § 52:

Jiné než komoditní nástroje zařazené do investičního portfolia povinná osoba oceňuje v souladu se způsoby oceňování, které používá při vedení účetnictví.

Alespoň jednou denně má povinná osoba za stanovených podmínek oceňovat reálnými hodnotami nástroje zařazené do obchodního portfolia, úrokové, měnové, akciové a komoditní pozice těchto nástrojů a dále také komoditní nástroje zařazené do investičního portfolia a komoditní pozice těchto nástrojů. Pokud je to možné, používá povinná osoba v rámci oceňování reálnými hodnotami tržní ocenění, v ostatních případech používá ocenění pomocí modelu.

Je-li pro ocenění použit model, musí přesnost a nezávislost dostupných cen či vstupů do modelu pravidelně, minimálně jednou měsíčně, ověřovat útvar, který je nezávislý na obchodních útvarech. V případě, že zdroje pro tržní ocenění nejsou nezávislé nebo jsou značně subjektivní, může být ocenění upraveno. Česká národní banka je oprávněna v řádně odůvodněných případech umožnit povinné osobě používání alternativních způsobů oceňování, které jsou odlišné od tržního oceňování nebo oceňování pomocí modelu.

Pro případnou obezřetnou úpravu tržního oceňování nebo oceňování modelem musí mít povinná osoba stanoveny postupy.

K § 53:

Pro přepočtení hodnot v cizích měnách na hodnoty v českých korunách povinná osoba používá kurz dne, pro který přepočtení provádí, stanovený buď podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, anebo kurz vyhlášený Evropskou centrální bankou, nestanoví-li tato vyhláška použití jiného kurzu.

K § 54:

Kapitál na individuálním základě se při dodržení limitů položek kapitálu na individuálním základě stanovuje jako součet původního kapitálu na individuálním základě a dodatkového kapitálu na individuálním základě snížený o odčitatelné položky na individuálním základě a zvýšený o kapitál na individuálním základě na krytí tržního rizika, přičemž položky zahrnované do kapitálu na individuálním základě nesmí být zohledněny vícenásobně a jejich výše musí být po snížení o případné závazky z daňových povinností.

Součástí kapitálu na individuálním základě nejsou zisky nebo ztráty vzniklé z ocenění závazků povinné osoby reálnou hodnotou v souvislosti se změnami úvěrového rizika povinné osoby, dále součástí kapitálu na individuálním základě nejsou ani oceňovací rozdíly ze zajišťovacích derivátů při zajištění peněžních toků.

K § 55 :

V souladu s příslušnými právními předpisy ES se stanoví výčet jednotlivých složek původního kapitálu na individuálním základě.

Původní kapitál na individuálním základě musí být povinné osobě okamžitě a neomezeně k dispozici pro krytí ztrát z rizik, kterým je vystavena.

K § 56:

Dodatkový kapitál na individuálním základě je tvořen součtem hlavního dodatkového kapitálu na individuálním základě, který odpovídá přebytku v krytí očekávaných úvěrových ztrát na individuálním základě, a vedlejšího dodatkového kapitálu na individuálním základě. Součástí vedlejšího dodatkového kapitálu na individuálním základě je podřízený dluh A, oceňovací rozdíl (po snížení o případný závazek z odložené daně) ze změn reálných hodnot kapitálových nástrojů, pro něž existuje aktivní trh, zařazených pro účely vedení účetnictví do portfolia realizovatelných finančních nástrojů a uhrazovací povinnost členů družstevní záložny, pokud pohledávky za členy vzniklé z uhrazovací povinnosti nejsou po splatnosti.

K § 57:

Pokud povinná osoba použije přístup založený na interním ratingu pro výpočet kapitálových požadavků k úvěrovému riziku a pokud souhrn úprav ocenění expozic, které jsou aktivy, a rezerv k expozicím, které jsou podrozvahovými položkami, je větší než souhrn očekávaných úvěrových ztrát z těchto expozic, vznikne přebytek v krytí očekávaných úvěrových ztrát na individuálním základě.

K § 58:

Podřízený dluh A lze za splnění stanovených podmínek zahrnovat do dodatkového kapitálu na individuálním základě, přičemž podřízený dluh A může mít podobu přijatého úvěru, půjčky nebo vkladu a v případě banky či obchodníka s cennými papíry také podobu vydaného podřízeného dluhopisu.

Není-li stanoveno jinak, podřízený dluh A zahrnovaný do dodatkového kapitálu na individuálním základě se snižuje o 20 % ročně během posledních pěti let před termínem své splatnosti.

K § 59:

Kapitál na individuálním základě na krytí tržního rizika, který je tvořen podřízeným dluhem B sníženým o stanovené položky, lze používat pouze na krytí rizika měnového, komoditního, pozičního nebo rizika angažovanosti obchodního portfolia.

K § 60:

Podřízený dluh B lze za splnění stanovených podmínek považovat za kapitál na krytí tržního rizika. Podřízený dluh B může mít podobu přijatého úvěru, půjčky nebo vkladu a v případě banky nebo obchodníka s cennými papíry také podobu vydaného podřízeného dluhopisu.

K § 61:

Výčet položek odčitatelných od kapitálu na individuálním základě je proveden s ohledem na příslušnou právní úpravu ES.

K § 62:

V krytí očekávaných úvěrových ztrát vznikne nedostatek v případě, že povinná osoba používá přístup založený na interním ratingu pro výpočet kapitálových požadavků k úvěrovému riziku a souhrn úprav ocenění expozic, které jsou aktivy, a rezerv k expozicím, které jsou podrozvahovými položkami, je menší než souhrn očekávaných úvěrových ztrát z těchto expozic.

K § 63:

Stanovují se specifické limity položek kapitálu na individuálním základě u součtu dodatkového kapitálu na individuálním základě a kapitálu na individuálním základě na krytí tržního rizika, u vedlejšího dodatkového kapitálu na individuálním základě, u odpočtu poměrné výše odčitatelných položek od původního kapitálu na individuálním základě, u odpočtu poměrné výše odčitatelných položek od dodatkového kapitálu na individuálním základě, u kapitálu na individuálním základě na krytí tržního rizika a u přebytku v krytí očekávaných úvěrových ztrát.

K § 64:

Kapitál na konsolidovaném základě se při dodržení stanovených limitů určí jako součet původního kapitálu na konsolidovaném základě a dodatkového kapitálu na konsolidovaném základě snížený o odčitatelné položky na konsolidovaném základě a zvýšený o kapitál na konsolidovaném základě na krytí tržního rizika, přičemž kapitál na konsolidovaném základě je odvozen z rozvahy regulovaného konsolidačního celku sestavené na základě konsolidace dat osob v regulovaném konsolidačním celku.

Součástí kapitálu na konsolidovaném základě nejsou jakékoli zisky nebo ztráty vzniklé z ocenění závazků osob v regulovaném konsolidačním celku reálnou hodnotou v souvislosti se změnami úvěrového rizika těchto osob. Součástí kapitálu na konsolidovaném základě nejsou ani oceňovací rozdíly ze zajišťovacích derivátů při zajištění peněžních toků.

K § 65:

V souladu s příslušnými právními předpisy ES se stanoví výčet jednotlivých složek původního kapitálu na konsolidovaném základě.

K § 66:

Dodatkový kapitál na konsolidovaném základě je tvořen součtem hlavního dodatkového kapitálu na konsolidovaném základě, který odpovídá přebytku v krytí očekávaných úvěrových ztrát na konsolidovaném základě a vedlejšího dodatkového kapitálu. Součástí vedlejšího dodatkového kapitálu je podřízený dluh A, oceňovací rozdíl (po snížení o případný závazek z odložené daně) ze změn reálných hodnot kapitálových nástrojů, pro něž existuje aktivní trh, zařazených pro účely vedení účetnictví do portfolia realizovatelných finančních nástrojů a uhrazovací povinnost členů družstevní záložny, pokud pohledávky za členy vzniklé z uhrazovací povinnosti nejsou po splatnosti.

K § 67:

Pokud povinná osoba použije přístup založený na interním ratingu pro výpočet kapitálových požadavků k úvěrovému riziku a pokud na konsolidovaném základě stanovený

souhrn úprav ocenění expozic, které jsou aktivy, a rezerv k expozicím, které jsou podrozvahovými položkami, je větší než souhrn očekávaných úvěrových ztrát z těchto expozic, vznikne přebytek v krytí očekávaných úvěrových ztrát na konsolidovaném základě.

K § 68:

Podřízený dluh A lze za splnění stanovených podmínek zahrnovat do dodatkového kapitálu na konsolidovaném základě, přičemž podřízený dluh A může mít podobu přijatého úvěru, půjčky nebo vkladu a v případě banky či obchodníka s cennými papíry také podobu vydaného podřízeného dluhopisu, pokud dlužníkem je osoba v regulovaném konsolidačním celku a věřitelem je osoba, která není zahrnuta do konsolidačního celku, jehož členem je dlužník. Není-li stanoveno jinak, podřízený dluh A zahrnovaný do dodatkového kapitálu na konsolidovaném základě se snižuje o 20 % ročně během posledních pěti let před termínem své splatnosti.

K § 69:

Kapitál na konsolidovaném základě na krytí tržního rizika lze používat pouze na krytí rizika měnového, komoditního, pozičního nebo rizika angažovanosti obchodního portfolia.

K § 70:

Podřízený dluh B lze za splnění stanovených podmínek považovat za kapitál na krytí tržního rizika. Podřízený dluh B může mít podobu přijatého úvěru, půjčky nebo vkladu a v případě banky či obchodníka s cennými papíry také podobu vydaného podřízeného dluhopisu, kdy dlužníkem je osoba v regulovaném konsolidačním celku a věřitelem je osoba, která není zahrnuta do konsolidačního celku, jehož členem je dlužník.

K § 71:

Výčet položek odčitatelných od kapitálu na konsolidovaném základě je proveden s ohledem na příslušnou právní úpravu ES.

K § 72:

V krytí očekávaných úvěrových ztrát vznikne nedostatek v případě, že povinná osoba používá přístup založený na interním ratingu pro výpočet kapitálových požadavků k úvěrovému riziku a na konsolidovaném základě stanovený souhrn úprav ocenění expozic, které jsou aktivy, a rezerv k expozicím, které jsou podrozvahovými položkami, je menší než souhrn očekávaných úvěrových ztrát z těchto expozic.

K § 73:

Stanovují se specifické limity položek kapitálu na konsolidovaném základě u součtu dodatkového kapitálu na konsolidovaném základě a kapitálu na konsolidovaném základě na krytí tržního rizika, u vedlejšího dodatkového kapitálu na konsolidovaném základě, u odpočtu poměrné výše odčitatelných položek od původního kapitálu na konsolidovaném základě, u odpočtu poměrné výše odčitatelných položek od dodatkového kapitálu na konsolidovaném základě, u kapitálu na konsolidovaném základě na krytí tržního rizika a u přebytku v krytí očekávaných úvěrových ztrát.

K § 74 a 75:

V rámci pravidel pro výpočet kapitálových požadavků povinná osoba pro účely výpočtu kapitálové přiměřenosti stanovuje minimální kapitálové požadavky k úvěrovému, tržnímu a operačnímu riziku. Výčet jednotlivých dílčích kapitálových požadavků zařazených do agregovaných kapitálových požadavků k úvěrovému riziku a k tržnímu riziku, je uveden v návaznosti na dosavadní právní úpravu obezřetného podnikání povinných osob v České republice.

U obchodníků s cennými papíry s omezeným rozsahem investičních služeb a u obchodníků s cennými papíry s omezeným obchodováním na vlastní účet se za podmínek stanovených touto vyhláškou kapitálový požadavek stanovuje na základě režijních nákladů.

K § 76 a 77:

Pro výpočet kapitálových požadavků mohou povinné osoby používat základní přístupy a speciální přístupy, jejichž výčet je uveden ve vyhlášce. Základní přístupy jsou jednodušší, tudíž k nim není vyžadován souhlas orgánů dohledu. Speciální přístupy pro výpočet kapitálových požadavků mohou povinné osoby používat za podmínek stanovených vyhláškou a pouze se souhlasem České národní banky.

K § 78 až 82:

Souhlas s používáním některého ze speciálních přístupů pro výpočet kapitálového požadavku nebo se změnou používaného přístupu vydává Česká národní banka na základě žádosti povinné osoby. Žádosti o souhlas mající obecné i zvláštní náležitosti v souladu s touto vyhláškou, povinné osoby předkládají České národní bance v jednom vyhotovení, jednotlivě pro každý speciální přístup pro výpočet kapitálového požadavku.

V případě, že povinná osoba Českou národní banku žádá o souhlas s používáním dvou a více speciálních přístupů současně, a pokud se pro schválení těchto přístupů vyžaduje předložení stejných dokladů a dokumentů, předkládá je povinná osoba pouze jednou s tím, že v žádosti o souhlas uvede, ke které žádosti a kdy byly již předloženy.

Pokud povinná osoba, již dříve předložila České národní bance doklady a dokumenty vyžadované k žádosti o souhlas nebo jejich část, předkládá s žádostí pouze ty podklady, u kterých došlo ke změně oproti předchozímu stavu, přičemž dříve předané a nadále platné doklady a dokumenty povinná osoba označí v žádosti. K žádosti poté povinná osoba přiloží prohlášení, ve kterém uvede, že tyto doklady a dokumenty zůstávají beze změny.

Podklady, které povinná osoba nemá v elektronické podobě, předkládá České národní bance v listinné podobě. Pokud povinná osoba předává dokument v elektronické formě, uvádí druh použitého nosiče a použitý formát dat, zejména pro databáze, tabulky nebo schémata, který s Českou národní bankou předem dohodne. Pro vyjádření dat v peněžních jednotkách povinná osoba předem dohodne s Českou národní bankou použitou měnu.

Vybrané speciální přístupy pro výpočet kapitálových požadavků může povinná osoba použít i tehdy, pokud se připojila ke společné žádosti o souhlas s používáním takového speciálního přístupu a oprávněný orgán dohledu k tomu udělil souhlas.

K § 83 až 89:

Mezi základní přístupy pro výpočet kapitálových požadavků patří standardizovaný přístup pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia („STA přístup“). Při používání STA přístupu pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia se každá expozice investičního portfolia zařazuje do jedné z kategorií uvedených ve vyhlášce.

Výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia se stanoví jako 8 % ze součtu hodnot rizikově vážených expozic.

Hodnota rizikově vážené expozice se stanoví na základě postupu popsaného ve vyhlášce, a to u expozic zařazených do jednotlivých kategorií, ledaže jde o odčitatelné položky od kapitálu, u kterých se tato hodnota nestanovuje.

Hodnota expozice rozvahových aktiv odpovídá jejich účetní hodnotě za splnění podmínek stanovených vyhláškou. Hodnota expozice může být upravena v souladu s technikami snižování úvěrového rizika (zajištění expozice) podle vyhlášky. Hodnota expozice u podrozvahových položek odpovídá jejich účetní hodnotě po odečtení rezerv násobené stanoveným konverzním faktorem.

Riziková váha expozic je uvedena v příloze vyhlášky a vychází z kategorie expozice a její úvěrové kvality určené na základě externího ratingu. Expozicím, pro které vyhláškou není riziková váha uvedena, se přiřadí riziková váha 100 %. Pokud je expozice zajištěna, riziková váha pro tuto expozici může být upravena v souladu s technikami snižování úvěrového rizika podle vyhlášky.

Úvěrová kvalita se určuje na základě externího ratingu, který byl stanoven kvalifikovaným subjektem splňujícím podmínky uvedené ve vyhlášce.

K § 90 až 101:

Přístup pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia a riziku rozmělnění investičního portfolia založený na interním ratingu (dále jen „IRB přístup“) je řazen ke speciálním přístupům pro výpočet kapitálových požadavků a je možné jej používat pouze po předchozím udělení souhlasu České národní banky.

Pro získání souhlasu s používáním IRB přístupu povinná osoba musí oprávněnému orgánu dohledu prokázat, že systémy pro řízení a rating úvěrového rizika expozic jsou důvěryhodné a jsou jednotně implementovány, a naplňovat další podmínky stanovené vyhláškou.

V případě, že povinná osoba používající IRB přístup přestane splňovat požadavky pro používání tohoto přístupu, je povinna informovat o tom oprávněný orgán dohledu a předložit mu plán na včasné obnovení souladu, neprokáže-li, že vliv neplnění požadavků pro používání přístupu pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia a riziku rozmělnění investičního portfolia založeného na interním ratingu je nevýznamný.

Pokud povinné osobě nebyl v rámci IRB přístupu za podmínek stanovených vyhláškou oprávněným orgánem dohledu udělen souhlas s používáním STA přístupu pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia pro jednu nebo více kategorií expozic, implementuje povinná osoba IRB přístup pro výpočet hodnoty rizikově vážených expozic a očekávaných úvěrových ztrát u všech expozic zařazených do investičního portfolia.

Povinná osoba implementuje IRB přístup najednou, anebo se souhlasem oprávněného orgánu dohledu postupně během přiměřeného časového období a za podmínek stanovených touto vyhláškou, jakož i za podmínek stanovených při udělení souhlasu s jeho používáním. Případnou flexibilitu v rozsahu implementace IRB přístupu a časovém postupu nesmí povinná osoba užívat selektivně a nesmí ji zneužívat s cílem dosáhnout snížení kapitálových požadavků pozdější implementací IRB přístupu z hlediska některých kategorií expozic nebo obchodních jednotek, používání vlastních odhadů ztrátovosti ze selhání nebo konverzních faktorů. Povinné osobě může být udělen souhlas s postupnou implementací IRB přístupu.

Při používání IRB přístupu se každá expozice investičního portfolia zařazuje do jedné z kategorií uvedených ve vyhlášce. Pro zařazování expozic do jednotlivých kategorií je povinným osobám uloženo používat vhodnou a v průběhu času konzistentní metodologii.

Výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia a k riziku rozmělnění investičního portfolia se stanoví jako 8 % ze součtu hodnot rizikově vážených expozic.

Výpočet hodnoty rizikově vážené expozice se pro účely stanovení kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia a kapitálového požadavku k riziku rozmělnění investičního portfolia provádí způsobem popsaným ve vyhlášce u expozic zařazených do jednotlivých kategorií, ledaže jde o odčitatelné položky od kapitálu, u kterých se tato hodnota nestanovuje. Hodnota rizikově vážené expozice pro riziko rozmělnění je za podmínek uvedených ve vyhlášce stanovována u pohledávek nabytých za úplat. Výpočet hodnoty rizikově vážené expozice pro úvěrové riziko a pro riziko rozmělnění je založen na relevantních parametrech majících vztah k expozicím, tyto parametry jsou stanoveny vyhláškou.

Zařazení expozic vůči fondům kolektivního investování, zejména představovaných podílovými listy podílových fondů a akciemi investičních fondů do jednotlivých kategorií expozic, jakož i způsob výpočtu hodnoty rizikově vážených expozic se podle vyhlášky určuje v závislosti na tom, do jaké míry povinná osoba zná podkladové expozice fondu kolektivního investování a zda fond kolektivního investování splňuje kritéria podle vyhlášky.

Výši očekávaných úvěrových ztrát pro expozice povinná osoba stanovuje podle jejich zařazení do určitých kategorií expozic. Způsoby výpočtu výše očekávaných úvěrových ztrát a zacházení s nimi pro jednotlivé kategorie expozic, pro riziko rozmělnění pohledávek nabytých za úplat a pro expozice vůči fondům kolektivního investování, jakož i přístup k očekávaným úvěrovým ztrátám pro sekuritizované expozice jsou uvedeny ve vyhlášce. Výše očekávaných úvěrových ztrát pro expozice zařazené do kategorie ostatních expozic je nulová.

K návratu k používání STA přístupu pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia pro účely výpočtu hodnoty rizikově vážené

expozice musí povinná osoba, která již používá IRB přístup, mít rozumný důvod a k takovému návratu jí musí být udělen souhlas oprávněným orgánem dohledu.

K § 102 až 107:

Techniky snižování úvěrového rizika zahrnují majetkové zajištění a osobní zajištění. Tyto techniky lze za vyhláškou stanovených podmínek zohledňovat při stanovení kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia a pro účely výpočtu očekávaných ztrát.

Majetkové zajištění je technikou snižování úvěrového rizika spojeného s expozicemi, u níž snížení úvěrového rizika vyplývá z práva věřitele v případě selhání dlužníka nebo v případě jiné předem stanovené úvěrové události týkající se dlužníka uspokojit svou pohledávku z výtěžku zpeněžení kolaterálu nebo přivlastněním si kolaterálu, nebo snížit hodnotu expozice na částku nebo tuto expozici nahradit částkou, která představuje rozdíl mezi hodnotou expozice vůči protistraně a hodnotou pohledávky protistrany vůči povinné osobě nebo osobě v regulovaném konsolidačním celku.

Osobní zajištění je technikou snižování úvěrového rizika spojeného s expozicemi, u níž snížení úvěrového rizika vyplývá ze závazku třetí osoby zaplatit věřiteli určitou částku v případě selhání dlužníka nebo v případě jiné předem stanovené úvěrové události.

Podmínkou pro zohlednění techniky snižování úvěrového rizika pro výše uvedené účely je naplnění základních předpokladů uznatelnosti dané techniky a splnění podmínek stanovených vyhláškou, přičemž hodnota rizikově vážené expozice nebo očekávané úvěrové ztráty z expozice při zohlednění takové techniky nesmí být vyšší než bez jejího zohlednění.

Jednotlivé metody pro zohledňování účinků technik snižování úvěrového rizika a související podmínky jsou vymezeny ve vyhlášce. Výběr metody pro zohledňování účinků technik snižování úvěrového rizika závisí na typu zajištění a na splnění podmínek, které se k jednotlivým metodám vztahují.

Pokud splatnost majetkového zajištění nebo osobního zajištění nastává dříve než splatnost zajišťované expozice (nesoulad splatností), pak se ve vymezených případech uznatelná hodnota zajištění zohledněním nesouladu splatností sníží. Jinak příslušnou techniku snižování úvěrového rizika zohlednit nelze. Splatností zajištění se pro tyto účely rozumí okamžik, kdy toto zajištění zaniká nebo může zaniknout. Splatností zajišťované expozice se rozumí okamžik splatnosti expozice (nejvýše se však zohlední doba splatnosti pět let, pokud tento okamžik nastává později než za pět let). V případě úvěrového derivátu s možností jeho ukončení před uplynutím sjednané doby odkladu (grace period), která je požadována pro případ selhání u daného podkladového nástroje při selhání jako důsledku neschopnosti platit, se doba splatnosti tohoto zajištění zkrátí o příslušnou dobu odkladu.

Expozice, na které se vztahuje více technik snižování úvěrového rizika, lze v souladu s ustanoveními o kombinaci použitých technik uvedenými ve vyhlášce rozdělit na části zajištěné jednotlivými technikami. Pokud se k expozici vztahují osobní zajištění poskytnutá jednou osobou, která mají různou splatnost, rozdělí se jimi zajištěná část expozice na části podle těchto splatností.

Pokud se osobní zajištění v podobě úvěrových derivátů vztahuje k více než jedné expozici, zohlední se v souladu s ustanoveními o zajištění koše expozic uvedenými ve vyhlášce.

K § 108 až 115:

Kapitálový požadavek k úvěrovému riziku sekuritizovaných expozic se stanoví jako 8 % ze součtu hodnot rizikově vážených sekuritizovaných expozic, ledaže jde o odčitatelné položky od kapitálu, u kterých se tato hodnota nestanovuje.

Rozlišuje se tradiční a syntetická sekuritizace. Povinná osoba, která je v tradiční sekuritizaci původcem, může pro účely výpočtu hodnot rizikově vážené expozice a očekávaných úvěrových ztrát vyloučit sekuritizované expozice, pokud úvěrové riziko spojené s těmito expozicemi je ve významné míře převedeno na třetí osobu a tento převod splňuje podmínky stanovené vyhláškou.

Povinná osoba, která je v syntetické sekuritizaci původcem, považuje pro účely výpočtu hodnot rizikově vážené expozice a očekávaných úvěrových ztrát expozice za sekuritizované expozice, pokud úvěrové riziko spojené s těmito expozicemi je ve významné míře převedeno na třetí osobu pomocí majetkového zajištění nebo osobního zajištění a tento převod splňuje podmínky stanovené vyhláškou.

Za samostatnou sekuritizovanou pozici se považuje pozice spojená s každou tranší, v případě, že se pozice vztahuje k různým tranším v sekuritizaci.

Poskytovatelé zajištění sekuritizované pozice drží pozici v sekuritizaci.

Sekuritizovaná pozice zahrnuje expozice spojené se sekuritizací, které vyplývají z úrokových nebo měnových derivátů.

Za skrytou podporu sekuritizace se považuje jakákoli podpora převyšující předem stanovené smluvní závazky. Původce nebo sponzor skrytou podporu sekuritizace nesmí provádět. V případě porušení zákazu provádění skryté podpory sekuritizace je původce nebo sponzor povinen stanovit takové kapitálové požadavky, jakoby k sekuritizaci nedošlo a uveřejnit informaci, že skrytou podporu poskytl, a jaké dopady na kapitál skrytá podpora představuje.

Způsob výpočtu hodnoty rizikově vážené sekuritizované expozice je stanoven vyhláškou.

Překrýváním pozic se rozumí, že dané pozice plně nebo částečně představují stejné podstupované riziko, a lze je tedy do výše tohoto překrytí považovat za jedinou pozici. V případech, kdy má povinná osoba v sekuritizaci dvě a více vzájemně plně nebo částečně se překrývajících pozic, zahrnuje do výše, v jaké se tyto pozice překrývají, do výpočtu hodnoty rizikově vážené sekuritizované expozice pouze tu pozici, nebo její část, která tvoří vyšší hodnotu rizikově vážené expozice.

Revolvingovou expozicí je expozice, u níž dlužník může měnit částky, které čerpá v rámci dohodnutého limitu. Možností předčasného splacení se rozumí smluvní ustanovení požadující v případě přesně definovaných událostí vyplacení pozic investorů před smluvně

stanovenou splatností. V případě sekuritizace revolvingových expozic s možností předčasného splacení, povinná osoba, která je původcem nebo sponzorem, stanovuje dodatečnou hodnotu rizikově vážené expozice podle vyhlášky;

Při nesouladu splatnosti sekuritizované expozice a splatnosti zajištění, kterým se převádí úvěrové riziko, se u syntetické sekuritizace postupuje zvláštním postupem podle vyhlášky.

Hodnota rozvahové sekuritizované expozice se rovná účetní hodnotě bez úprav ocenění v případě, že povinná osoba používá pro kategorii expozic, do které by náležela sekuritizovaná expozice, STA nebo IRB přístup.

Hodnota rozvahové sekuritizované expozice se rovná účetní hodnotě v případě, že povinná osoba používá pro kategorii expozic, do které by náležela sekuritizovaná expozice, STA přístup pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia.

Hodnota podrozvahové sekuritizované expozice se rovná účetní hodnotě vynásobené konverzním faktorem.

Hodnota sekuritizované expozice, která je derivátem, se stanoví podle vyhlášky.

Majetkové zajištění vztahující se k sekuritizované pozici lze v hodnotě sekuritizované expozice zohlednit v souladu s technikami snižování úvěrového rizika stanovenými vyhláškou.

Riziková váha, která se používá při výpočtu hodnoty rizikově vážené sekuritizované expozice, se stanovuje podle úvěrové kvality sekuritizované expozice. Úvěrová kvalita se určí na základě externího ratingu, který stanovila zapsaná ratingová agentura, anebo jiným vyhláškou stanoveným způsobem.

V případě, že je sekuritizovaná pozice předmětem majetkového zajištění nebo osobního zajištění, riziková váha, kterou k ní lze přiřadit, se může upravit v souladu s technikami snižování úvěrového rizika podle vyhlášky.

Externí ratingy zapsaných ratingových agentur mají být používány konzistentně a v souladu s požadavky na externí ratingy a jejich používání. Používání externích ratingů nesmí být selektivní s cílem dosáhnout snížení kapitálových požadavků.

K § 116 až 126:

Česká národní banka v souladu se zákonem o bankách vede seznam agentur pro úvěrové hodnocení (dále jen „ratingových agentur“). Ratingové agentury předkládají žádosti o zápis do tohoto seznamu České národní bance, přičemž informace a skutečnosti uvedené v základních údajích žádosti a v přílohách k žádosti musí umožňovat České národní bance prověření splnění požadavků na metody hodnocení a úvěrová hodnocení ratingové agentury, která má být zapsána do seznamu, podle zákona o bankách a této vyhlášky. Obsahové náležitosti žádosti o zápis do seznamu ratingových agentur, jakož i obsahové náležitosti žádosti o změnu zápisu nebo výmaz z tohoto seznamu jsou stanovené vyhláškou.

Metody hodnocení používané ratingovou agenturou musí naplňovat požadavek na nestrannost, nezávislost, průběžnou aktualizaci, průhlednost a průhlednost údajů, přičemž požití metody musí České národní bance poskytovat dostatek srovnatelných faktorů, které jí umožní přiřadit externí ratingy udělované ratingovou agenturou ke stupňům úvěrové kvality. Ve vyhlášce jsou uvedena kritéria naplňování jednotlivých požadavků na ratingovou agenturu.

Jednotlivé externí ratingy musí naplňovat požadavek na důvěryhodnost včetně přijetí na trhu a na průhlednost údajů. Vyhláška stanoví kritéria naplňování požadavku na důvěryhodnost včetně přijetí na trhu a na naplňování požadavku na průhlednost údajů.

Při promítnutí stupňů externího ratingu do stupňů úvěrové kvality se pro účely STA přístupu pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia a dále také pro účely výpočtu hodnot rizikově vážených sekuritizovaných expozic metodou externího ratingu uplatňují jednotlivé principy stanovené vyhláškou.

Ratingové agentury jsou povinny předkládat dosažené nebo očekávané podíly selhání v případě každého stupně externího ratingu a pro segment sekuritizace za podmínek stanovených vyhláškou navrhopvat přiřazení jednotlivých stupňů externího ratingu ke stupňům úvěrové kvality.

Sekuritizované pozice, kterým je na základě externích ratingů vypracovaných zapsanými ratingovými agenturami přiřazována stejná riziková váha, patří ke stejným stupňům úvěrové kvality. V odůvodněných případech může Česká národní banka přiřazení daného externího ratingu ke stupni úvěrové kvality změnit.

K § 127 až 132:

Kapitálový požadavek k úvěrovému riziku obchodního portfolia je stanovován pouze z nástrojů zařazených do obchodního portfolia a rovná se součtu kapitálových požadavků k jednotlivým rizikům obchodního portfolia uvedeným ve vyhlášce. Tyto kapitálové požadavky jsou počítány buď standardizovaným přístupem, nebo u vybraných rizik, přístupem pro výpočet kapitálového požadavku založeném na vlastních modelech, anebo kombinací obou těchto přístupů. Ustanovení o uznatelném finančním kolaterálu pro účely stanovení kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia, uvedená ve vyhlášce, se při stanovení kapitálového požadavku k úvěrovému riziku obchodního portfolia použijí obdobně.

Kapitálový požadavek k riziku protistrany je stanovován u repo obchodů nebo půjček či výpůjček cenných papírů nebo u komodit, derivátů, transakcí s delší dobou vypořádání a u maržových obchodů. Výpočet kapitálového požadavku k riziku protistrany se stanoví jako 8 % ze součtu hodnot rizikově vážených expozic, kdy hodnota rizikově vážené expozice se rovná součinu hodnoty expozice a rizikové váhy. Riziková váha se stanovuje v souladu s STA přístupem pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia anebo IRB přístupem.

Hodnota expozice derivátů a transakcí s delší dobou vypořádání se stanovuje metodou tržního ocenění, standardizovanou metodou anebo metodou založenou na vlastním modelu, a to vše při zohlednění dopadů smluv o novaci a ostatních dohod o započtení pro účely těchto metod.

Hodnota expozice repo obchodů, půjček či výpůjček cenných papírů nebo komodit a maržových obchodů za podmínek stanovených vyhláškou se stanovuje v souladu s metodami a podmínkami pro zohledňování účinků majetkového zajištění, anebo v souladu s metodou založenou na vlastním modelu.

Povinným osobám je za podmínek stanovených vyhláškou umožněno v hodnotě rizikově vážené expozice zohlednit uznatelný kolaterál. Uznatelným kolaterálem se pro tyto účely rozumí finanční a komoditní nástroje, které jsou způsobilé pro zařazení do obchodního portfolia.

V hodnotě rizikově vážené expozice může za podmínek stanovených vyhláškou povinná osoba zohlednit také rámcové dohody o započtení, které se týkají započtení pozic v obchodním a investičním portfoliu.

Kapitálový požadavek k vypořádacímu riziku je stanovován za předpokladu, že transakce s finančními nebo komoditními nástroji nebyly vypořádány do čtyřech pracovních dnů po stanoveném dni vypořádání. To neplatí pro repo obchody nebo půjčky či výpůjčky cenných papírů nebo komodit.

Kapitálový požadavek k vypořádacímu riziku se určuje jako rozdíl mezi sjednanou vypořádací cenou a aktuálním tržním oceněním, v případě, že tento rozdíl představuje pro povinnou osobu ztrátu, vynásobí se konverzním faktorem podle vyhlášky.

Případy, kdy povinná osoba zaplatila za cenné papíry, cizí měnu nebo komodity dříve, než je obdržela, nebo dodala cenné papíry, cizí měnu nebo komodity dříve, než za ně obdržela platbu a v případě mezistátních transakcí uplynul jeden nebo více dnů od provedení takové platby nebo dodávky, se označují jako volné dodávky (*free deliveries*). Při výpočtu kapitálového požadavku k volným dodávkám se postupuje v závislosti na druhu transakce způsobem stanoveným vyhláškou.

Kapitálový požadavek k ostatním nástrojům obchodního portfolia se stanoví jako 8 % ze součtu hodnot rizikově vážených expozic z těchto nástrojů.

K § 133 až 142:

Kapitálový požadavek k úrokovému riziku obchodního portfolia je stanovován z nástrojů obchodního portfolia, které mají alespoň jednu úrokovou pozici. Jednotlivé druhy nástrojů jsou uvedeny ve vyhlášce.

Kompenzovat opačné úrokové nástroje před stanovením kapitálového požadavku k úrokovému riziku lze, pokud je vydal týž emitent, pokud jsou si v případě likvidace nebo konkurzu emitenta rovnocenné, jsou ve stejné měně a mají stejnou kupónovou míru, a stejnou zbytkovou splatnost a časovou strukturu výplaty kuponů. Kompenzace nad rozsah těchto kompenzací lze provést v případě pevných termínových operací za podmínek stanovených vyhláškou.

Dlouhé úrokové pozice nástrojů včetně podkladových nástrojů derivátů se označují kladným znaménkem, krátké úrokové pozice nástrojů včetně podkladových nástrojů derivátů

se označují záporným znaménkem. Dlouhými a krátkými pozicemi pevných termínových operací se rozumí dlouhé a krátké pozice podkladových nástrojů těchto kontraktů.

Pozice dluhopisu a směnky s pevnou úrokovou mírou se zařazuje do schématu splatností nebo schématu durací podle zbytkové splatnosti a pozice dluhopisu a směnky s proměnlivou úrokovou mírou podle nejbližšího data stanovení proměnlivé úrokové míry. U dluhopisů s pevnou úrokovou mírou lze za jednotlivé úrokové pozice považovat jednotlivé kupony a jmenovitou hodnotu dluhopisu.

Převody úrokových nástrojů v rámci repo obchodů, výpůjček či půjček cenných papírů nebo komodit nemění původní úrokové pozice převáděných úrokových nástrojů protistran. Hotovost, která bude poskytnuta v budoucnosti, představuje krátkou úrokovou pozici a hotovost, která bude přijata v budoucnosti, představuje dlouhou úrokovou pozici.

Pravidla pro stanovení pozic a výpočet kapitálového požadavku pro úrokové, měnové a komoditní forwardy, swapy a futures a úvěrové deriváty jsou stanovena vyhláškou. Jedná se o moderní nástroje, jejichž rozvoj a využití rychle pokračuje. Vzhledem k jejich rozvoji a rizikovosti je v rámci nových pravidel kapitálové přiměřenosti technická stránka zacházení s nimi a výpočtu kapitálového požadavku podrobněji zpracována.

Pokud povinná osoba podstupuje úvěrové riziko (prodávající zajištění), při výpočtu kapitálového požadavku k úrokovému riziku stanovuje pozice podle postupů stanovených vyhláškou pro jednotlivé typy nástrojů. V případech, kdy povinná osoba prodává úvěrové riziko (kupující zajištění), stanoví při výpočtu kapitálového požadavku k úrokovému riziku pozice zrcadlově než kupující riziko (prodávající zajištění), přičemž při postupech musí být dodrženy podmínky stanovené vyhláškou.

Kapitálový požadavek ke specifickému úrokovému riziku se stanoví jako součet součinů absolutních hodnot úrokových pozic a odpovídajících koeficientů podle vyhlášky.

Úrokovým pozicím vyplývajícím z derivátů založených na koupi nebo prodeji dluhopisů nebo směnek, z poskytnutých nebo přijatých vkladů, a odpovídajícím těmto dluhopisům, směnkám nebo vkladům, se přiřazuje koeficient podle vyhlášky.

Pro sekuritizované expozice, které jsou odčitatelnou položkou od součtu původního a dodatkového kapitálu, nebo se jim přiřazuje riziková váha 1250 %, nesmí být kapitálový požadavek ke specifickému úrokovému riziku nižší, než kdyby se na ně uplatnil odpočet od součtu původního a dodatkového kapitálu nebo se použila riziková váha 1250 %.

Při výpočtu kapitálového požadavku ke specifickému úrokovému riziku lze kompenzovat pozice v obchodním portfoliu zajištěné úvěrovým derivátem. Vyhláška stanoví podmínky plné nebo částečné kompenzace a způsob stanovení úrokových pozic, které jsou vstupem do výpočtu kapitálového požadavku k obecnému úrokovému riziku.

Kapitálový požadavek k obecnému úrokovému riziku se rovná součtu kapitálových požadavků pro každou jednotlivou měnu vypočtených podle metody splatností, nebo metody durací, a kapitálového požadavku k úrokovým futures vypočteného podle metody marží.

Podrobné vymezení metody splatností, metody durací a metody marží je uvedeno ve vyhlášce.

K § 143 až 148:

Kapitálový požadavek k akciovému riziku je stanovován pouze u akciových nástrojů obchodního portfolia. Akciové nástroje jsou nástroje, které mají alespoň jednu akciovou pozici. Tyto nástroje představují zejména akcie, depozitní poukázky, například globální depozitní certifikáty (GDR) a deriváty. V případě, že jsou depozitní poukázky pro účely vypořádání zaměnitelné, lze je konvertovat do podkladových akcií, které se zařazují do akciových pozic daného národního trhu.

Vyhláška stanoví podmínky, za kterých lze kompenzovat opačné akciové nástroje kromě derivátů před stanovením kapitálového požadavku k akciovému riziku. Dále vyhláška stanoví způsob výpočtu akciových pozic, tj. definuje hrubé akciové pozice a čisté akciové pozice národního trhu, které jsou vstupem pro výpočet kapitálového požadavku k akciovému riziku. Převody akciových nástrojů v rámci repo obchodů, půjček či výpůjček cenných papírů nebo komodit nemění původní akciové pozice převáděných akciových nástrojů protistran. Hotovost, která bude poskytnuta v budoucnosti, představuje krátkou úrokovou pozici a hotovost, která bude přijata v budoucnosti, představuje dlouhou úrokovou pozici.

U akciových forwardů, futures a swapů se akciové pozice použijí pro výpočet kapitálového požadavku ke specifickému a obecnému akciovému riziku, úrokové pozice se použijí pro výpočet kapitálového požadavku ke specifickému a obecnému úrokovému riziku, měnové pozice se použijí pro propočtení kapitálového požadavku k měnovému riziku.

Kapitálový požadavek k akciovému riziku zahrnuje kapitálový požadavek ke specifickému a k obecnému akciovému riziku. Kapitálový požadavek ke specifickému akciovému riziku se rovná součinu koeficientu 0,04 a hrubé akciové pozice snížené o hrubou akciovou pozici vybraného portfolia podle podmínek stanovených vyhláškou.

Kapitálový požadavek k obecnému akciovému riziku se rovná součtu součinů koeficientu 0,08 a absolutních hodnot čistých akciových pozic národních trhů. Pro účely stanovení kapitálového požadavku k obecnému akciovému riziku lze za stanovených podmínek akciové futures obchodované na uznaných burzách vyjmout z akciových pozic a použít metodu marží.

Akciové indexy uvedené ve vyhlášce lze rozložit na jednotlivé akciové nástroje nebo je lze považovat za samostatné akciové nástroje. Vyhláška dále stanoví podrobnější způsob výpočtu akciových pozic z akciových indexů. Vybrané akciové indexy stanovené vyhláškou se pro účely stanovení kapitálového požadavku ke specifickému akciovému riziku do příslušných akciových pozic nezařazují.

K § 149 až 151:

Kapitálový požadavek k obecnému a specifickému úrokovému a akciovému riziku fondů kolektivního investování v obchodním portfoliu se rovná 32 % ze součtu hodnot expozičních vůči těmto fondům představovaných nástroji, které tyto fondy vydávají, zejména podílových listů. Souhrn kapitálových požadavků k obecnému úrokovému a akciovému riziku, specifickému úrokovému a akciovému riziku a měnovému riziku není vyšší než 40 % ze součtu hodnot expozičních vůči těmto fondům. Kapitálové požadavky k fondům kolektivního investování v obchodním portfoliu může povinná osoba za podmínek stanovených vyhláškou stanovovat způsoby uvedenými ve vyhlášce.

Kromě výjimek stanovených ve vyhlášce není možné pozice v podkladových expozicích fondu kolektivního investování kompenzovat s ostatními pozicemi drženými povinnou osobou.

V případech, kdy povinná osoba zná podkladové expozice fondu kolektivního investování na denní bázi, může pro tyto pozice používat standardizovaný přístup pro výpočet kapitálového požadavku k obecnému a specifickému riziku úrokovému a akciovému riziku nebo přístup založený na vlastních modelech využívajících metodologii hodnoty v riziku (dále jen „VaR model“), je-li k tomu oprávněna. V tomto případě se expozice vůči fondu kolektivního investování rozloží do pozic v podkladových expozicích tohoto fondu. Pozice v podkladových expozicích lze kompenzovat s ostatními pozicemi drženými povinnou osobou za předpokladu, že povinná osoba drží takové množství expozic vůči fondu, které postačuje k výměně za jednotlivé podkladové expozice.

V případě, že povinná osoba nezná podkladové expozice fondu kolektivního investování na denní bázi, může pro tyto pozice používat standardizovaný přístup pro výpočet kapitálového požadavku k obecnému a specifickému úrokovému a akciovému riziku za podmínek stanovených vyhláškou.

Povinná osoba při výpočtu kapitálového požadavku k obecnému a specifickému úrokovému a akciovému riziku může též spoléhat na třetí osobu za předpokladu, že třetí osoba podkladové expozice zná a správnost výpočtu a oznámení třetí osobou jsou zajištěny odpovídajícím způsobem.

K § 152 až 156:

Povinná osoba stanovuje kapitálový požadavek k měnovému riziku, pokud celková měnová pozice podle vyhlášky přesahuje 2 % z kapitálu stanoveného podle vyhlášky.

Kapitálový požadavek k měnovému riziku se stanoví u vybraných nástrojů obchodního a investičního portfolia obsahujících úrokové, akciové nebo komoditní pozice v cizích měnách, včetně pozic majících charakter cizí měny, přičemž za cizí měnu se rovněž považuje měnové zlato. Tyto pozice jsou měnovými pozicemi v cizích měnách. Ostatní pozice jsou měnovými pozicemi v korunách českých. Měnové pozice jsou měnové pozice v cizích měnách a měnové pozice v korunách českých. Vybranými nástroji jsou aktiva, závazky, spotové operace a pevné termínové operace. Měnové nástroje jsou nástroje, které mají alespoň jednu měnovou pozici v cizí měně. Zúčtovací jednotka, se považuje pro účely této vyhlášky za zvláštní měnu, kterou lze rozdělit na jednotlivé měny podle platného poměru složení.

Vyhláška stanoví způsob výpočtu dlouhých a krátkých měnových pozic, definuje čisté měnové pozice a celkovou měnovou pozici, které jsou vstupem pro výpočet kapitálového požadavku k měnovému riziku.

Speciálně vyhláška upravuje kompenzaci a výpočet měnových pozic v případně dvou silně korelovaných měn. Vyhláška stanovuje podmínky, kdy jsou dvě měny považovány za silně korelované, korelace musí být doloženy.

Vyhláška speciálně upravuje výpočet měnových pozic v případě expozic vůči fondům kolektivního investování představovaných nástroji, které tyto fondy vydávají. V tomto případě se používají měnové pozice z podkladových expozic těchto fondů a povinná osoba při výpočtu kapitálového požadavku k měnovému riziku postupuje podle toho, zda zná, nebo nezná podkladové expozice.

Kapitálový požadavek k měnovému riziku se stanoví jako součet součinu koeficientu 0,04 a kompenzovaných pozic silně korelovaných měn a součinu koeficientu 0,08 a celkové měnové pozice.

Pro účely stanovení kapitálového požadavku k měnovému riziku povinná osoba může za podmínek stanovených vyhláškou vyjmout měnové pozice v cizích měnách měnových futures obchodovaných na uznaných burzách z měnových pozic a použít metodu marží.

K § 157 až 162:

Kapitálový požadavek ke komoditnímu riziku se stanoví z komoditních nástrojů obchodního a investičního portfolia. Komoditními nástroji jsou takové nástroje, které mají alespoň jednu komoditní pozici.

Vyhláška stanoví podmínky kompenzace komoditních nástrojů a výpočet krátkých a dlouhých pozic komoditních nástrojů, které slouží jako vstup pro výpočet kapitálového požadavku ke komoditnímu riziku. .

Převody komoditních nástrojů v rámci repo obchodů nebo půjček či výpůjček komodit nemění původní komoditní pozice převáděných komoditních nástrojů protistran. Hotovost, která bude poskytnuta v budoucnosti, představuje krátkou úrokovou pozici a hotovost, která bude přijata v budoucnosti, představuje dlouhou úrokovou pozici.

U komoditních forwardů, futures a swapů se komoditní pozice použijí pro výpočet kapitálového požadavku ke komoditnímu riziku a úrokové pozice se použijí pro výpočet kapitálového požadavku ke specifickému a obecnému úrokovému riziku, měnové pozice se použijí pro výpočet kapitálového požadavku k měnovému riziku.

Pokud krátká komoditní pozice je splatná před dlouhou komoditní pozicí, povinná osoba učiní kroky k zajištění se proti riziku nedostatečné likvidity, která může nastat na některých trzích.

Za účelem stanovení kapitálového požadavku ke komoditnímu riziku, se provede měření komoditního rizika, pro které se používá buď zjednodušená metoda anebo metoda splatností, pro každou komoditu se zvolí jedna z těchto metod. U silně korelovaných komodit lze použít společné schéma splatností. Vyhláška speciálně upravuje podmínky, za nichž lze komodity považovat za silně korelované.

Pro komoditní futures obchodované na uznaných burzách lze použít metodu marží, přičemž komoditní pozice těchto nástrojů se nezařazují do komoditních pozic pro účely kapitálového požadavku ke komoditnímu riziku podle zjednodušené metody nebo metody splatností, měnové pozice se nezařazují do měnových pozic pro propočet kapitálového požadavku k měnovému riziku.

Kapitálový požadavek ke komoditnímu riziku se stanoví jako součet kapitálových požadavků pro každou jednotlivou komoditu vypočtených podle zjednodušené metody, metody splatností nebo metody marží

K § 163 až 166:

Kapitálový požadavek k opcím se stanoví z opcí včetně warrantů zařazených do obchodního portfolia a měnových a komoditních opcí včetně warrantů zařazených do investičního portfolia.

Vyhláška stanoví podmínky kompenzace opcí. Úrokové, akciové, měnové a komoditní pozice opcí se vyjadřují v delta ekvivalentech opcí. Delta ekvivalent opce je vymezen ustanoveními § 165 a § 2.

Pro každou opci se zvolí jedna ze čtyř metod stanovení kapitálového požadavku k opcím: zjednodušená metoda, metoda delta plus, metoda analýzy situací nebo metoda marží. V odůvodněných případech, zejména u exotických opcí, může povinná osoba používat alternativní metody pro stanovení kapitálových požadavků odlišné od uvedených metod, za předpokladu, že tyto alternativní metody jsou dostatečně obezřetné a Česká národní banka jejich používání neodmítla.

K § 167 až 169:

Pouze po předchozím udělení souhlasu oprávněným orgánem dohledu může povinná osoba používat takové přístupy pro výpočet kapitálového požadavku ke specifickému úrokovému riziku obchodního portfolia, ke specifickému akciovému riziku obchodního portfolia nebo k tržnímu riziku, které jsou založeny na vlastních (VaR) modelech. Tyto přístupy se řadí ke speciálním přístupům pro výpočet kapitálového požadavku. Předpokladem pro používání vlastního VaR modelu při výpočtu kapitálového požadavku k tržnímu riziku nebo specifickému úrokovému či akciovému riziku je splnění požadavků stanovených ve vyhlášce.

Používat kombinaci přístupu založeného na vlastním VaR modelu a standardizovaného přístupu pro výpočet kapitálových požadavků k tržnímu nebo specifickému úrokovému či akciovému riziku může povinná osoba po předchozím udělení souhlasu oprávněného orgánu dohledu s používáním přístupu založeného na vlastním VaR modelu za předpokladu, že zabezpečí zahrnutí všech kategorií tržního a specifického rizika do výpočtu kapitálových požadavků.

Podmínky pro kombinaci přístupu založeného na vlastním VaR modelu a standardizovaného přístupu pro výpočet kapitálových požadavků k tržnímu nebo specifickému úrokovému či akciovému riziku jsou upraveny vyhláškou.

K § 170:

Mezi přístupy pro výpočet kapitálového požadavku k operačnímu riziku jsou řazeny: přístup základního ukazatele (dále též „BIA přístup“), standardizovaný přístup (dále též „TSA přístup“), standardizovaný přístup v kombinaci s přístupem základního ukazatele, alternativní standardizovaný přístup (dále též „ASA přístup“), alternativní standardizovaný přístup

v kombinaci s přístupem základního ukazatele, pokročilý přístup (dále též „AMA přístup“) a pokročilý přístup v kombinaci s ostatními přístupy.

Výpočet kapitálového požadavku k operačnímu riziku musí mít povinná osoba podchyceny veškeré činnosti.

K § 171:

Kromě vyhláškou stanovených případů může povinná osoba BIA přístup používat bez předchozího souhlasu České národní banky.

Povinná osoba, která používá BIA přístup musí být schopna prokázat splnění základních požadavků na řízení operačního rizika stanovených vyhláškou.

Kapitálový požadavek k operačnímu riziku podle BIA přístupu se rovná stanovenému procentu z hodnoty relevantního ukazatele. Stanovené procento i způsob výpočtu relevantního ukazatele jsou uvedeny v příloze.

K § 172:

Kromě vyhláškou stanovených případů lze TSA přístup používat bez předchozího souhlasu České národní banky.

Předpokladem pro používání TSA přístupu je schopnost povinné osoby prokázat splnění základních požadavků na řízení operačního rizika stanovených vyhláškou a zvláštních požadavků pro používání TSA přístupu stanovených v příloze.

Při používání TSA přístupu povinná osoba člení činnosti do standardizovaných linií podnikání. Pro jednotlivé linie podnikání určuje kapitálový požadavek k operačnímu riziku jako stanovené procento z rizikově vážené hodnoty relevantního ukazatele pro danou linii podnikání. Podrobnosti jsou stanoveny v příloze.

Jen v řádně odůvodněných případech a s předchozím souhlasem České národní banky může povinná osoba přejít z TSA přístupu na BIA přístup, který je pro povinnou osobu méně náročný.

V případě, že povinná osoba používá AMA přístup v kombinaci s ostatními přístupy, může změnit využití TSA přístupu v rámci této kombinace pouze s předchozím souhlasem oprávněného orgánu dohledu.

K § 173:

TSA přístup v kombinaci s BIA přístupem patří mezi speciální přístupy a povinná osoba jej může používat pouze s předchozím souhlasem České národní banky a po přechodné období.

Používat TSA přístup v kombinaci s BIA přístupem může povinná osoba pouze za zvláštních podmínek stanovených vyhláškou a v návaznosti na výjimečnou událost, zejména nabytí majetkové účasti na jiné osobě, což si může vyžádat přechodné období pro rozšíření TSA přístupu.

K § 174:

ASA přístup se řadí ke speciálním přístupům a povinná osoba jej může používat pouze s předchozím souhlasem České národní banky.

ASA přístup odpovídá TSA přístupu, s dílčími úpravami a dodatky stanovenými vyhláškou.

Povinná osoba, která hodlá používat ASA přístup, musí být schopna prokázat splnění základních požadavků na řízení operačního rizika stanovených vyhláškou a zvláštních požadavků pro používání ASA přístupu stanovených vyhláškou.

Pro vybrané linie podnikání je při ASA přístupu stanovován kapitálový požadavek s využitím alternativního ukazatele, namísto ukazatele relevantního. Podrobnější vymezení vybraných linií podnikání a alternativního ukazatele pro tyto vybrané linie podnikání je uvedeno v příloze. Kapitálový požadavek pro ostatní linie podnikání se určuje podle ustanovení pro TSA přístup.

Přejít z ASA přístupu na BIA přístup nebo TSA přístup může povinná osoba jen v řádně odůvodněných případech a s předchozím souhlasem České národní banky.

Pokud povinná osoba používá AMA přístup v kombinaci s ostatními přístupy, může změnit využití ASA přístupu v rámci této kombinace pouze s předchozím souhlasem oprávněného orgánu dohledu.

K § 175:

ASA přístup v kombinaci s BIA přístupem může povinná osoba používat pouze s předchozím souhlasem České národní banky a po přechodné období.

Používat ASA přístup v kombinaci s BIA přístupem může povinná osoba pouze za zvláštních podmínek stanovených vyhláškou a v návaznosti na výjimečnou událost, zejména nabytí majetkové účasti na jiné osobě, což si může vyžádat přechodné období pro sjednocení přístupu k určování kapitálového požadavku pro operační riziko.

K § 176:

AMA přístup patří mezi speciální přístupy a povinná osoba jej může používat pouze s předchozím souhlasem oprávněného orgánu dohledu.

Kapitálový požadavek k operačnímu riziku podle AMA přístupu je výstupem vnitřního systému měření operačního rizika.

Povinná osoba, která hodlá používat AMA přístup, musí být schopna prokázat splnění základních požadavků na řízení operačního rizika stanovených vyhláškou a zvláštních požadavků pro používání AMA přístupu stanovených v příloze.

V případě, že evropská ovládající banka a jí ovládané osoby nebo evropský ovládající obchodník s cennými papíry a jím ovládané osoby nebo evropská finanční holdingová osoba a

osoby ovládané evropskou finanční holdingovou osobou hodlají používat AMA přístup na sjednoceném základě, může oprávněný orgán dohledu připustit společné splnění požadavků pro používání AMA přístupu těmito osobami.

V případě, že evropská ovládající banka a jí ovládané osoby nebo evropský ovládající obchodník s cennými papíry a jím ovládané osoby nebo evropská finanční holdingová osoba a osoby ovládané evropskou finanční holdingovou osobou hodlají používat AMA přístup na sjednoceném základě, musí žádost oprávněnému orgánu dohledu obsahovat rovněž popis metodiky používané k rozdělení kapitálu ke krytí operačního rizika mezi jednotlivé osoby ve skupině a rámcovou informaci, zda a jakým způsobem budou do systému měření rizika promítnuty účinky diverzifikace (rozložení) rizik v rámci skupiny.

Jen v řádně odůvodněných případech a s předchozím souhlasem oprávněného orgánu dohledu může povinná osoba přejít z AMA přístupu na BIA přístup, TSA přístup, ASA přístup nebo AMA přístup v kombinaci s ostatními přístupy.

K § 177:

AMA přístup v kombinaci s ostatními přístupy se řadí ke speciálním přístupům a povinná osoba jej může používat pouze s předchozím souhlasem oprávněného orgánu dohledu.

Používat AMA přístup v kombinaci s ostatními přístupy může povinná osoba bez časového omezení. Oprávněný orgán dohledu může stanovit dodatečné podmínky používání kombinací vymezené vyhláškou, například rozšíření AMA přístupu na další činnosti povinné osoby do určité doby (lhůty).

Jen v řádně odůvodněných případech a s předchozím souhlasem oprávněného orgánu dohledu může povinná osoba přejít z AMA přístupu v kombinaci s ostatními přístupy na BIA přístup, TSA přístup nebo ASA přístup.

K § 178 a 179:

Kapitálový požadavek stanovený na základě režijních nákladů se ve vyhláškou stanovených případech použije pro obchodníky s cennými papíry a rovná 25 % ze součtu nákladů na odpisy hmotného a nehmotného majetku a správních nákladů za bezprostředně předcházející účetní období.

Česká národní banka může v řádně odůvodněných případech umožnit úpravu ve výpočtu tohoto kapitálového požadavku v případě, že oproti bezprostředně předcházejícímu účetnímu období došlo k významné změně v činnosti obchodníka s cennými papíry, který stanovuje kapitálový požadavek na základě režijních nákladů.

Pokud obchodník s cennými papíry, který začal vykonávat svoji činnost až v běžném účetním období, stanovuje kapitálový požadavek na základě režijních nákladů ve výši 25 % ze součtu nákladů na odpisy hmotného a nehmotného majetku a správních nákladů plánovaných pro běžné účetní období a případně upravených podle požadavků České národní banky.

K části páté - Pravidla angažovanosti (§ 180 až 189)

K § 180:

Angažovaností investičního portfolia vůči osobě nebo ekonomicky spjaté skupině osob se rozumí v případě banky a družstevní záložny jakákoliv expozice představovaná aktivem v jeho účetní hodnotě před snížením o opravné položky nebo podrozvahovou položkou v účetní hodnotě bez odečtení rezerv, vždy bez aplikace rizikových vah nebo konverzních faktorů.

V případě obchodníka s cennými papíry se angažovaností investičního portfolia vůči osobě nebo ekonomicky spjaté skupině osob rozumí jakákoliv expozice představovaná aktivem v jeho účetní hodnotě nebo podrozvahovou položkou v účetní hodnotě po odečtení rezerv, vždy bez aplikace rizikových vah nebo konverzních faktorů.

V případě měnových operací angažovanost investičního portfolia nezahrnuje expozice vůči protistraně této operace vzniklé při vypořádání do dvou pracovních dnů po uskutečnění platby.

V případě operací nákupu nebo prodeje cenných papírů angažovanost investičního portfolia nezahrnuje expozice vůči protistraně této operace vzniklé při vypořádání do pěti pracovních dnů po uskutečnění platby nebo dodání cenných papírů podle toho, k čemu dojde dřív. Angažovanost investičního portfolia nezahrnuje rovněž položky odčitatelné od kapitálu.

Vyhláška stanoví hodnotu angažovanosti v případě derivátů, repo obchodů, půjček či výpůjček cenných papírů nebo komodit a maržových obchodů.

Velkou angažovaností investičního portfolia vůči osobě nebo ekonomicky spjaté skupině osob se rozumí expozice, jejichž hodnoty jsou rovny nebo jsou vyšší než 10 % součtu původního a dodatkového kapitálu sníženého o odčitatelné položky podle vyhlášky.

K § 181:

Z angažovanosti investičního portfolia může povinná osoba za určitých podmínek v plném rozsahu nebo částečně vyloučit vyhláškou stanovené expozice, případně jejich zajištěné části.

K § 182:

Pro angažovanost investičního portfolia vůči osobě nebo ekonomicky spjaté skupině osob a pro úhrn velkých angažovaností investičního portfolia vůči osobám nebo ekonomicky spjatým skupinám jsou stanoveny limity (25 %, 20 % a 800 %) vymezené ve vztahu k součtu původního a dodatkového kapitálu. Stanovené limity angažovanosti investičního portfolia musí být dodržovány soustavně.

Pokud ve výjimečných případech angažovanost investičního portfolia přesáhne stanovené limity, povinná osoba o této skutečnosti bezodkladně informuje Českou národní banku.

K § 183:

Majetkové zajištění nebo osobní zajištění je pro účely pravidel angažovanosti uznatelné a snižuje angažovanost za předpokladu, že je v souladu s minimálními podmínkami pro uznatelnost technik snižování úvěrového rizika pro účely stanovení hodnoty rizikově vážených expozic podle vyhlášky.

Vyhláška stanoví technický postup při použití zajištění.

K § 184 a 185:

Vyhláška stanoví podmínky pro použití komplexní metody finančního kolaterálu, vlastních odhadů hodnot ztrát při selhání (LGD) a konverzních faktorů při výpočtu hodnot expozic, na které se vztahují limity angažovanosti. Pokud jsou vlivy zajištění uznány tímto způsobem, zachází se se zajištěnou částí angažovanosti, jako by vznikla vůči poskytovateli zajištění a nikoliv vůči dlužníkovi.

Velké expozice neuvedené ve výkazech předkládaných České národní bance, musí být po dobu alespoň jednoho roku vedeny v záznamech povinné osoby včetně důvodů pro jejich neuvedení.

K § 186:

Angažovaností obchodního portfolia vůči osobě nebo ekonomicky spjaté skupině osob se rozumí součet dlouhých pozic, které jsou vymezeny ve vyhlášce.

Vyhláška stanoví jednotlivé pozice vůči osobě nebo ekonomicky spjaté skupině osob, přičemž dlouhé pozice se označují kladným znaménkem a krátké pozice se označují záporným znaménkem.

Do angažovanosti obchodního portfolia vůči osobě nebo ekonomicky spjaté skupině osob nejsou zahrnovány položky odčitatelné od kapitálu.

K § 187 až 189:

Vyhláška stanoví postupy pro určování kapitálového požadavku k riziku angažovanosti obchodního portfolia.

Povinná osoba nesmí provádět žádné operace vedoucí k umělému snižování kapitálového požadavku k riziku angažovanosti obchodního portfolia. Každý převod, který by znamenal umělé snížení kapitálového požadavku k riziku angažovanosti obchodního portfolia povinné osoby bez zbytečného odkladu oznamují České národní bance.

K části šesté - Pravidla pro nabývání, financování a posuzování aktiv (§ 190 až 205)

K § 190:

Vyhláška stanoví některá zvláštní pravidla pro nabývání některých druhů aktiv bankami.

Banka nesmí nabývat podíl nebo podřízenou pohledávku na osobě mající kvalifikovanou účast na bance a dále banka nesmí nabývat podílové listy podílového fondu, který je obhospodařován nebo byl vytvořen investiční společností, která je osobou mající kvalifikovanou účast na bance samostatně nebo ve shodě s jinou osobou.

Účastnické cenné papíry vydané osobou mající kvalifikovanou účast na bance může banka nabýt pouze při splnění podmínek stanovených vyhláškou.

K § 191:

Vyhláška stanoví některá zvláštní pravidla pro nabývání některých druhů aktiv družstevními záložnami.

Družstevní záložna nesmí nabývat podílové listy podílového fondu, který je obhospodařován nebo byl vytvořen investiční společností, která je osobou mající kvalifikovanou účast na družstevní záložně samostatně nebo jednáním ve shodě s jinou osobou.

K § 192:

Vyhláška stanoví některá zvláštní pravidla pro financování nabytí některých druhů aktiv bankami. Banka nesmí poskytovat úvěry ani vystavovat zajišťovací nebo platební nástroje, které byly vydány určitými osobami nebo které mají sloužit k financování vybraných aktiv.

K § 193:

Vyhláška stanoví některá zvláštní pravidla pro financování nabytí některých druhů aktiv družstevními záložnami. Družstevní záložna nesmí poskytovat úvěry ani vystavovat zajišťovací nebo platební nástroje, které byly vydány určitými osobami nebo které mají sloužit k financování vybraných aktiv.

K § 194:

Vybrané expozice investičního portfolia představované pohledávkami z finančních činností banka nebo družstevní záložna kategorizuje bez ohledu na to, zda používá STA nebo IRB přístup. Typy jednotlivých pohledávek z finančních činností jsou uvedeny ve vyhlášce.

Kategorizace vybraných expozic investičního portfolia se nevztahuje na pohledávky z držení cenných papírů, pohledávky z derivátů a pohledávky z jiných než finančních činností, zejména pohledávky z pracovně-právních a obdobných vztahů, poskytnuté provozní zálohy nebo zálohy na pořízení hmotného a nehmotného majetku, pohledávky z prodeje zásob, hmotného a nehmotného majetku.

K § 195:

Jednotlivé pohledávky z finančních činností banka nebo družstevní záložna zařadí do jedné ze základních kategorií stanovených vyhláškou: pohledávky bez selhání dlužníka, anebo pohledávky se selháním dlužníka.

K § 196 až 198:

Jednotlivé pohledávky bez selhání dlužníka banka nebo družstevní záložna zařadí do podkategorií: standardní pohledávky, anebo sledované pohledávky.

Jednotlivé pohledávky se selháním dlužníka banka nebo družstevní záložna zařadí do podkategorií – podkategorie nestandardní pohledávky, podkategorie pochybné pohledávky, anebo podkategorie ztrátové pohledávky.

Pohledávky se selháním dlužníka se považují za ohrožené pohledávky.

Pro zařazování jednotlivých typů pohledávek do kategorií a podkategorií vyhláška stanoví zvláštní kritéria. Jednotlivé podkategorie pohledávek vyhláška přesně vymezuje. Splňuje-li pohledávka současně kritéria pro zařazení do více podkategorií, banka nebo družstevní záložna ji zařazuje do nejhorší z těchto podkategorií s výjimkou pohledávek v kategorii retailových expozic, u nichž sleduje selhání dlužníka na úrovni transakcí.

Správnost zařazení pohledávek do kategorií a podkategorií banka nebo družstevní záložna alespoň jednou za čtvrtletí prověřuje a podle zjištění provádí změny.

K § 199:

Banka nebo družstevní záložna posuzuje, zda došlo ke snížení účetní hodnoty jednotlivých pohledávek nebo portfolia pohledávek s obdobnými charakteristikami vzhledem k úvěrovému riziku. Pro toto posuzování banka nebo družstevní záložna použije individuální nebo portfoliový přístup, podmínky pro jejich použití jsou stanoveny vyhláškou.

K § 200:

V případě, že dojde ke znehodnocení pohledávky nebo portfolia stejnorodých pohledávek, banka nebo družstevní záložna provede úpravu ocenění.

Pokud banka nebo družstevní záložna pohledávku nebo její část, která odpovídá ztrátě ze znehodnocení, neodepíše, tvoří k pohledávce na tuto ztrátu opravnou položku. Dostatečnost a odůvodněnost opravných položek musí banka nebo družstevní záložna prokázat.

Banka nebo družstevní záložna alespoň jednou za čtvrtletí posuzuje dostatečnost a odůvodněnost vytvořených opravných položek k pohledávkám a upravuje jejich výši.

K § 201:

Ztrátu ze znehodnocení banka nebo družstevní záložna stanovuje pomocí metod stanovených vyhláškou, které vycházejí z Mezinárodních standardů pro finanční výkaznictví.

Pro účely plnění pravidel obezřetného podnikání banka nebo družstevní záložna stanovuje výši ztráty ze znehodnocení stejnou metodou jako pro účely vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky.

K § 202:

V případě, že banka nebo družstevní záložna používá diskontování očekávaných budoucích peněžních toků, stanoví ztrátu ze znehodnocení pohledávky jako rozdíl mezi účetní hodnotou pohledávky a současnou hodnotou očekávaných budoucích peněžních toků z pohledávky diskontovaných původní efektivní úrokovou mírou (efektivní úrokovou mírou zjištěnou v okamžiku vzniku pohledávky).

Efektivní úroková míra se stanovuje za podmínek uvedených ve vyhlášce.

K § 203:

V případě, že banka nebo družstevní záložna používá koeficienty, stanovuje ztrátu ze znehodnocení pohledávky tak, že rozdíl mezi jistinou pohledávky zvýšenou o naběhlé příslušenství a bankou nebo družstevní záložnou zohledněným zajištěním dané pohledávky násobí za podmínek uvedených ve vyhlášce stanoveným koeficientem.

Zvláštním postupem podle vyhlášky postupuje banka nebo družstevní záložna, stanovuje-li ztrátu ze snížení účetní hodnoty pohledávky, zejména pohledávky nabyté za úplatu, která je oceněná k okamžiku uskutečnění účetního případu pořizovací cenou.

K § 204:

Vyhláška stanoví povinnosti bank nebo družstevních záložen při zahájení posuzování portfolií jednotlivě nevýznamných pohledávek prostřednictvím statistických modelů.

Skutečné ztráty spojené s portfoliem jednotlivě nevýznamných pohledávek banka nebo družstevní záložna monitoruje a testuje správnost odhadu ztrát na základě nových údajů o skutečných selháních dlužníků v portfoliu ve vhodné časové periodě v závislosti na frekvenci splátek, přičemž bere v úvahu i informace o jednotlivě nevýznamných pohledávkách, které vyřadila z portfolia jednotlivě nevýznamných pohledávek, protože měla dostatek informací pro posouzení znehodnocení.

Vhodnost statistického modelu a správnost nastavení jeho parametrů je banka nebo družstevní záložna povinna pravidelně ověřovat.

Banka nebo družstevní záložna je povinna tvořit opravné položky k portfoliím jednotlivě nevýznamných pohledávek ve výši statistického odhadu ztrát z těchto portfolií vypočtených s použitím statistických modelů, pokud v této výši pohledávky neodepíše.

Banka nebo družstevní záložna musí být schopna prokázat dostatečnou obezřetnost při používání statistických modelů pro stanovení výše ztrát k portfoliím jednotlivě nevýznamných pohledávek.

K § 205:

Alespoň jednou za čtvrtletí banka nebo družstevní záložna posuzuje dostatečnost a odůvodněnost rezerv, které se v souladu s účetními metodami tvoří k podrozvahovým položkám, a upravuje jejich výši, přičemž musí být schopna prokázat dostatečnost a odůvodněnost těchto rezerv.

K části sedmé - Uveřejňování informací (§ 206 až 213)

K § 206 a 207:

Povinná osoba uveřejňuje základní údaje o sobě, o složení akcionářů nebo členů, o struktuře konsolidačního celku, jehož je součástí, o své činnosti a finanční situaci na individuálním základě. Obsah údajů určených k uveřejnění vyhláška stanoví zvlášť pro jednotlivé typy povinných osob.

K § 208 a 209:

Vyhláška upravuje periodicitu a lhůty uveřejňování údajů povinnými osobami, jakož i některé povinnosti související s uveřejňováním určených údajů.

K § 210 a 211:

Vyhláška upravuje způsob uveřejňování údajů určených k uveřejnění.

K § 212:

V případě, že jsou údaje požadované k uveřejnění předmětem informační povinnosti vůči České národní bance, uveřejní je povinná osoba v obdobné struktuře, jakou použila ve výkazech předkládaných České národní bance.

K § 213:

Vyhláška stanoví obsah údajů na individuálním nebo konsolidovaném základě ke dni 31. prosince daného roku určených k uveřejnění, které jsou ověřovány auditorem. Takovéto údaje povinná osoba uveřejní ve své výroční zprávě.

K části osmé - Některé informace a podklady předkládané České národní bance (§ 214 až 223)

K § 214 a 215:

Vyhláška uvádí výčet povinných osob, kterým je uložena povinnost předkládat České národní bance informaci o konsolidačním celku, nad nímž Česká národní banka vykonává dohled na konsolidovaném základě (dále jen „informace o konsolidačním celku“). Informaci o konsolidačním celku povinná osoba předkládá vždy podle stavu k 1. lednu do 31. ledna příslušného roku. Kromě toho povinná osoba vždy neprodleně informuje o změnách, které nastaly oproti stavu, o němž Českou národní banku informovala.

Informace o konsolidačním celku má grafickou část a textovou část. Rozsah grafické i textové části informace o konsolidačním celku je stanoven vyhláškou.

K § 216:

V případě, že povinná osoba sjednala outsourcing pro zajištění svých významných činností nebo k jejich podpoře, informuje o tom bez zbytečného odkladu Českou národní banku. Charakteristika významných činností je uvedena ve vyhlášce. Součástí informace o outsourcingu musí být přehled činností, které jsou předmětem outsourcingu, a základní identifikační údaje o osobě, která outsourcing poskytuje.

K § 217 až 220:

Povinným osobám je uloženo podávat České národní bance informace o kapitálových požadavcích a přístupech používaných pro jejich výpočet.

Povinné osoby, které v rámci jimi zvoleného přístupu pro výpočet kapitálového požadavku používají externí rating, informují bez zbytečného odkladu Českou národní banku o zapsané ratingové agentuře nebo exportní úvěrové agentuře, kterou pro tyto účely zvolily.

V případě, že povinná osoba se souhlasem oprávněného orgánu dohledu uplatňuje postupnou implementaci IRB přístupu, informuje o vybraných krocích při postupu implementace stanovených vyhláškou bez zbytečného odkladu Českou národní banku.

V případě, že povinná osoba hodlá změnit některý z dosud používaných přístupů pro výpočet kapitálových požadavků nebo hodlá v rámci IRB přístupu, který používá se souhlasem oprávněného orgánu dohledu, provést významnou změnu některého z používaných ratingových systémů nebo ratingových modelů, nebo provést významnou změnu nebo rozšíření informačních systémů či technologií, bez zbytečného odkladu informuje o svém záměru Českou národní banku.

O využití možnosti stanovovat kapitálové požadavky k nástrojům zařazeným do malého obchodního portfolia jako k nástrojům zařazeným do investičního portfolia, jakož i o ukončení takového postupu, povinná osoba bez zbytečného odkladu informuje Českou národní banku.

K § 221:

Bez zbytečného odkladu povinná osoba informuje Českou národní banku o všech repo obchodech a půjčkách či výpůjčkách cenných papírů nebo komodit, u nichž nastalo selhání protistrany.

K § 222:

Povinná osoba, která podle zákona o bankách, zákona o spořitelních a úvěrních družstvech nebo zákona o podnikání na kapitálovém trhu plní povinnosti týkající se vnitřně stanoveného kapitálu, jednou ročně informuje Českou národní banku o vnitřně stanoveném kapitálu, příslušných strategiích, organizačním uspořádání a postupech. Termín předložení informace dohodne Česká národní banka s povinnou osobou individuálně.

K § 223:

Bez zbytečného odkladu informuje Českou národní banku banka v případě, že absolutní hodnota čisté měnové pozice banky v jakékoliv cizí měně nebo v českých korunách přesáhne 15 % kapitálu banky stanoveném na individuálním základě nebo v případě, že celková měnová pozice banky přesáhne 20 % kapitálu banky stanoveném na individuálním základě.

K části deváté - Společná, přechodná a závěrečná ustanovení (§ 224 až 237)

K § 224:

V ustanovení jsou uvedeny požadavky na obsahové a formální náležitosti žádostí, prohlášení a oznámení předkládaných podle této vyhlášky.

K § 225 až 235:

Ve vyhlášce uvedená přechodná ustanovení umožňují plynulý přechod z dosavadních pravidel obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry na nová pravidla stanovená v souladu s příslušnými právními předpisy ES.

Za podmínek stanovených vyhláškou povinná osoba může v roce 2007 používat pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku investičního portfolia přístup pro výpočet tohoto kapitálového požadavku podle dosavadních pravidel.

Pro povinné osoby, které zvolí v prvních třech letech implementace nových pravidel IRB nebo AMA přístup, které patří do speciálních a tedy náročnějších přístupů pro výpočet kapitálového požadavku, jsou vyhláškou v souladu s právními předpisy ES stanoveny příslušné prahové limity kapitálového požadavku stanovené jako určené procento kapitálového požadavku podle dosavadních pravidel, pod něž nemůže kapitálový požadavek povinné osoby klesnout.

Ve vyhlášce uvedená společná ustanovení se týkají vydání rozhodnutí nebo prokazování požadovaných skutečností podle této vyhlášky.

K § 236:

Uvedeny jsou právní předpisy, které se účinností vyhlášky zrušují.

K § 237:

Ustanovení tohoto paragrafu definuje datum nabytí účinnosti vyhlášky.

K příloze č. 1

Příloha obsahuje podrobnější vymezení některých požadavků na řízení vybraných rizik.

K příloze č. 2

Příloha obsahuje podrobnější vymezení některých požadavků na vnitřní audit.

K příloze č. 3

Příloha obsahuje podrobnější vymezení požadavků na zprávu o ověření řídicího a kontrolního systému auditorem.

K příloze č. 4

Příloha obsahuje kategorie expozičních a rizikových váhy při používání STA přístupu.

K příloze č. 5

Příloha obsahuje přehled vybraných expozičních a úpravy hodnoty expozice o obezřetnostní filtry při použití STA přístupu.

K příloze č. 6

Příloha obsahuje klasifikace podrozvahových položek podle rizika.

K příloze č. 7

Příloha obsahuje přehled derivátů.

K příloze č. 8

Příloha obsahuje metody stanovení hodnoty expozice derivátů, transakcí s delší dobou vypořádání, repo obchodů, půjček či výpůjček cenných papírů nebo komodit a maržových obchodů.

K příloze č. 9

Příloha obsahuje požadavky pro používání externích ratingů v STA přístupu.

K příloze č. 10

Příloha obsahuje požadavky pro používání IRB přístupu.

K příloze č. 11

Příloha obsahuje kategorie expozičních při používání IRB přístupu.

K příloze č. 12

Příloha obsahuje způsoby výpočtu hodnoty rizikově vážené expozice v rámci IRB přístupu.

K příloze č. 13

Příloha obsahuje parametry v rámci IRB přístupu.

K příloze č. 14

Příloha obsahuje způsoby výpočtu výše očekávaných úvěrových ztrát a zacházení s nimi u expozic s IRB přístupem.

K příloze č. 15

Příloha obsahuje techniky snižování úvěrového rizika a podmínky uznatelnosti.

K příloze č. 16

Příloha obsahuje metody a podmínky pro zohledňování účinků technik snižování úvěrového rizika.

K příloze č. 17

Příloha obsahuje způsob výpočtu hodnoty rizikově vážené sekuritizované expozice při používání STA přístupu.

K příloze č. 18

Příloha obsahuje způsob výpočtu hodnoty rizikově vážené sekuritizované expozice při používání IRB přístupu.

K příloze č. 19

Příloha obsahuje požadavky na externí ratingy a jejich používání.

K příloze č. 20

Příloha obsahuje konverzní faktory, koeficienty a metody používané při výpočtu kapitálových požadavků k úvěrovému riziku obchodního portfolia a k tržnímu riziku.

K příloze č. 21

Příloha obsahuje požadavky pro používání vlastních modelů.

K příloze č. 22

Příloha obsahuje podrobnější vymezení požadavků na jednotlivé přístupy pro výpočet kapitálového požadavku k operačnímu riziku.

K příloze č. 23

Příloha obsahuje bližší vymezení korekčního faktoru pro výpočet kapitálového požadavku k riziku angažovanosti obchodního portfolia.

K příloze č. 24

Příloha vymezuje obsah uveřejňovaných údajů o povinné osobě, složení akcionářů nebo členů, struktuře konsolidačního celku, jehož je součástí, o činnosti a finanční situaci.

K příloze č. 25

Příloha vymezuje obsah údajů o plnění pravidel obezřetného podnikání uveřejňovaných na individuálním základě.

K příloze č. 26

Příloha vymezuje obsah údajů o plnění pravidel obezřetného podnikání uveřejňovaných na konsolidovaném základě.

K příloze č. 27

Příloha vymezuje obsah údajů ve zkráceném rozsahu o plnění pravidel obezřetného podnikání.

K příloze č. 28

Příloha vymezuje obsah údajů uveřejňovaných pobočkou zahraniční banky.

K příloze č. 29

Příloha vymezuje obsah údajů uveřejňovaných organizační složkou zahraničního obchodníka s cennými papíry.

K příloze č. 30

Příloha vymezuje obsah údajů ověřovaných auditorem.

K příloze č. 31

Příloha vymezuje rozsah textové části informace o konsolidačním celku.

K příloze č. 32

Příloha vymezuje způsob aplikace dosavadních pravidel pro stanovení kapitálové přiměřenosti a angažovanosti investičního a obchodního portfolia v roce 2007.

K příloze č. 33

Příloha vymezuje obsah údajů o plnění pravidel obezřetného podnikání při uplatnění dosavadních pravidel.